

**SZAKDOLGOZAT/
DIPLOMADOLGOZAT**

Gyarmati Enikő

2022

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Károly Róbert Campus

**A fogyasztói magatartást
befolyásoló tényezők vizsgálata a
tetoválás szolgáltatás piacán**

Konzulens

Dr. Domán Szilvia

egyetemi docens, oktató

Készítette

Gyarmati Enikő

kereskedelem és marketing szak

marketingkommunikáció szakirány

nappali tagozat

2022

Tartalom

1. Bevezetés.....	3
1.1 Téma aktualitása	3
1.2 Kutatás célkitűzései	4
Jövedelem, munkahely befolyásoló hatásának elemzése	4
A tetoválás és az egyén kapcsolat elemzése.....	4
Tetoválások-társadalmi elvárások közötti kapcsolat elemzése	4
2. Irodalmi áttekintés.....	5
2.1 Pszichológiai és szociálpszichológiai alapok.....	5
Önmegvalósítás- énkép	5
Diszkrimináció, előítélet, sztereotípia, deviancia.....	12
2.2 Tetoválás kultúrája.....	15
Kultúra.....	15
Tetoválás	15
Milyen lehet egy tetoválás	16
Tetoválás kultúrája világszerte.....	16
Tetoválás története, iparágának fejlődése	18
Minták és motívumok jelentése	19
2.3 Motivációs erők	21
Mi a motiváció?.....	21
Motiváló erő a tetováltatás során	21
2.4 Divat és trendek	22
3. Anyag és módszer	23
3.1 Anyag.....	23
3.2 Módszer	24
Kutatási hipotézisek	26
4. Eredmények és értékelésük	27
4.1 Demográfiai adatok bemutatása.....	27
4.2 Kutatási hipotézisek eredményei	30
4.3 Egyéb témaspecifikus kérdések elemzése	42
5. Következtetések és javaslatok.....	46

6. Összefoglalás.....	48
7. Irodalomjegyzék.....	49
Internetes irodalom	49
8. Táblázatok és ábrák jegyzéke.....	50
9. Nyilatkozatok	52
10. Mellékletek	55

1. Bevezetés

1.1 Téma aktualitása

Mióta világ a világ és léteznek az emberek, azóta léteznek a szükségletek is. Lehet szó elsődleges (ösztöni alapokon nyugvó) és másodlagos (általunk generált) szükségletekről. (KEMÉNYNÉ 2006) A szükségleteinket pedig ma már uralva a kapitalista piacgazdaság igyekszik kielégíteni termékekkel és szolgáltatásokkal. Az igényeink kimeríthetetlenek, amihez a piac igyekszik alkalmazkodni. De meddig lehet ezt fokozni? Napjainkban a szolgáltatások egész garadájával vagyunk körülvéve, a globalizációnak köszönhetően pedig ez a spektrum csak minél nagyobb és nagyobb lesz. Esszenciális figyelmet kapnak a személyi szolgáltatások, azon belül is kiemelném az egyéb személyi szolgáltatások körébe tartozó *tetoválás, testékszer- behelyezést*. (KSH 2003 p.355) A tetoválás egy olyan folyamatosan fejlődő művészeti iparág, amely jelenleg a második reneszánszát éli. Évezredek óta az emberiség életének a része, azonban mégis 1870-ben nyílt meg az első hivatalos tetováló szalon Londonban. (HEMINGSON 2009) Külföldön, lásd Németországban, U.S.A.-ban stb., képesítés nélkül nem lehet bárkiből tetováló, azonban Magyarországon ma még nem tekinthető hivatalosan szakmának, még csak iskolai végzettség sincs erre, de a nagy preferencia miatt igen esélyes a kiteljesedésre. A múltra visszatekintve folyamatos növekedés jellemezte és jelenleg is jellemzi a tendenciákat, esetenként stagnálást. A környezeti hatások intenzív változása jelentősen befolyásolja az iparág növekedési ütemét, esetünkben pozitív irányba. Fontosnak tartom elemezni a tetoválást, mint szolgáltatást, ugyanis úgy vélem a piacon robbanásszerűen hódít teret, továbbá egy olyan komplex tevékenységről van szó, amelynek bizonyos részei még mindig homályosak. Társadalmi megítélése változó, a hozzá kapcsolódó fogyasztói igények és szokások feltárása sokrétű, szerteágazó. A divatszerűen terjedő tetoválás mondhatni az esztétika eszközévé vált mára, Magyarországon minden második embernek van tetoválás, illetve 50%-os tetoválás aránnyal rendelkezik európai szinten. (HÁZIPATIKA 2022) Mitől lett ennyire felkapott? A válasz: miattunk, de vajon milyen motivációs erők húzódnak meg mögötte? A fogyasztói szokások változnak és ingadozóak, olykor kiszámíthatatlanok, és mint minden iparágra, úgy erre is érvényes, hogy folyamatosan fejlődik, mind a technika, az eszközök tekintetében, amihez nagyban hozzájárultak a vizualitás terén való előrelépések. Az sem elhanyagolható, hogy a megnövekedett igények hatására egyre több

szalon nyílik, akár minden sarkon belebotolhatunk egybe Kevés kutatás született eddig erről a témáról, az elemzéseimmel pedig hozzá szeretnék járulni az iparág vakfoltjainak megismeréséhez.

1.2 Kutatás célkitűzései

A tetoválással kapcsolatos fogyasztói magatartások kutatása nem csak hazai, hanem nemzetközi szinten is górcső alá kerülnek. A szolgáltatások igénybevételét számos külső (szűkebb és tágabb) környezeti és belső (személyes) tényezők befolyásolják.

Jövedelem, munkahely befolyásoló hatásának elemzése

Primer kutatásom alatt ezen tényezők involváltságának a mértékét is igyekszem feltérképezni fogyasztói oldalról kérdőív segítségével. Az elemzés tartalmazni fog kvantitatív és kvalitatív ismérveket. Rávilágítok az emberekben lévő nézeteikre (kitérek a jelenlegi társadalmi kritikára) és összehasonlítást teszek a fél évszázaddal ezelőtti közmegejtéléssel, valamint az érzékelt kockázatokra a szolgáltatással kapcsolatban. Tanulmányomban vizsgálom az egyén jövedelmi helyzetét, árak és a tetoválással rendelkezők közötti kapcsolatokat. Kiértékelem a válaszadók foglalkoztatottsága és a munkahelyi elfogadottságuk közötti összefüggéseket.

A tetoválás és az egyén kapcsolat elemzése

A primer kutatásomhoz és szekunder adatgyűjtéshez tartozóan esszenciálisnak tartom megvizsgálni az egyének személyes indíttatásait a tetoválás készítése kapcsán, illetve azt, hogy az érintett fél közvetlen környezetében szerepel tetoválással bíró személy. Továbbá vizsgálom a kor és véleményezés közötti kapcsolatot.

Tetoválások-társadalmi elvárások közötti kapcsolat elemzése

Az szakirodalmi áttekintés és primer kérdőívem elemzése során a pszichológiai és szociológiai szempontok alapján kívánok kitérni az egyén önkifejezési módjára, adott csoporthoz való tartozására, a társadalmi sztereotípiákra a tetováltatás fényében. Érintem az uralkodó mai fogyasztási trendeket. Megemlítést nyer a divat, mint külső befolyásoló tényező és az egyén attitűdje (mint személyes tényező). Kiemelten foglalkozok a tetoválás kultúrájával, az iparág fejlődésével és terjedésével, illetve a változatos minták sokaságával, jelentéstartalmával.

2. Irodalmi áttekintés

2.1 Pszichológiai és szociálpszichológiai alapok

Önmegvalósítás- énkép

Az egyén és a környezete

Környezetünk két komponensből áll: fizikai és szellemi környezetből. Mi emberek létrehoztunk egy mesterséges környezetet a tárgyainkkal és magatartásunkkal. Ebben a mesterséges környezetben pedig kapcsolatok alakultak ki idővel, amely alapján megszületettek a csoportok és a társadalom. A társadalmi kapcsolatoknak (család, barátok, közeli ismerősök stb.) két formája akad, amit lényegesnek tartok megemlíteni. Az egyik a *teljes* kapcsolat, ami során a kontaktus az egyén életében mindenhol felmerül, tehát ez alapján az ismertség személyes és minden szükségletünket ki tudja elégíteni. Ebben a kapcsolati csoportban bontakozhatunk ki leginkább, igazán önmagunk lehetünk, itt nem kell szigorú szabályoknak megfelelni, azonban az itt kapott véleményeknek és visszajelzéseknek nagyobb figyelmet szentelünk (család, barátok). Nem kell szégyelnünk és takargatnunk a tetoválásainkat. A másik formája a részleges, itt a kontaktus csak néhány területen jelenik meg az egyén életében, a szükséglet kielégítés csak a kapcsolatból született szükségleteket elégíti ki. Például a főnökünkkel való kapcsolat esetén fizetésemelés kérése. Itt lehetnek követelmények támasztva velünk szemben, szükségszerűen takarni kell a tetoválást és fel kell öltetni a munkahelyi szerepünket. (GIRÁN 2005). A megjelenésünk, az első benyomásunk mai napig meghatározó szerepet tölt be az életünkben. A külsőnk döntő befolyással bír. Amint meglátunk egy tetovált személyt, akaratunk ellenére megakad a szemünk rajta. Azonban ahhoz, hogy a benyomás milyensége megfogalmazódjon bennünk, nem csak magát a személyt, hanem a környezetét is szemlére vesszük. Ha az érintett személy szegényebb réteghez tartozik, hajlamosak vagyunk a tetoválás okát összefüggésbe hozni a körülményeivel. Ezzel szemben a fiatalok manapság azért tetováltatnak, hogy ezt a benyomást manipulálják- úgy vélik, hogy ezzel könnyebben beilleszkednek a korabeliek körébe. (JÓZSA 2001)

Csoport

A csoport az emberek kapcsolataiból tevődik össze. Az életben több csoport tagjai is lehetünk egyszerre. Fajtájukat tekintve pedig beszélhetünk formális csoportról (egy fogorvosi rendelő) és informális csoportról (barátok). A formális csoportok esetén objektív,

míg az informális csoport esetén szubjektív szabályok érvényesülnek. Ami szubjektív az mindig belsőségebben érint minket, tehát fontosabb szerepet tölt be a döntéseinkben. Léteznek viszonyítási csoportok, amelyeknek nem vagyunk a részesei, de segítségükkel megtudhatjuk, hogy jól cselekszünk, avagy nem. Segít összehasonlítani és irányt adni. A tetoválás megítélése manapság már nem annyira elítélendő, de még mindig kétes, látva az *baby boomer* generáció hozzáállását. Ha egy hasonló csoportot veszünk viszonyításul, akkor már rég nem a helyes úton járunk. Ahhoz, hogy eldöntsük milyen csoportokat vegyünk bele ebbe körbe nem árt néhány szempontot felállítanunk: mi a fontos számunkra, mennyi viszonyítási csoportunk van és ebből egyenként milyen megítéléssel vannak az adott témáról. A csoport milyenségétől függetlenül mindenhol találkozhatunk a státusszal és a szerepekkel. A státusz megtestesíti a hierarchiát (ki a vezető, ki van mellette és alatta), a szerep pedig az, amit elvárnak a státusztól. A szerepünk befolyásolja a viselkedésünket, a kinézetünket (esetünkben a tetoválások elhelyezkedését, takarását) és az interakcióink milyenségét. Ezek a szerepek a csoportnak köszönhetően alakulnak ki, amit azonban befolyásolnak a külső környezeti elvárások. (GIRÁN 2005) A tetoválás erőt és összetartozást is szimbolizálhat, példának okáért a börtönben csoportosult egyének magas arányban tetováltak, melynek egy része már a börtönben szerezte mintáit. Mindez a kollektív terhelésnek is betudható. De fontos azonban azt is megemlíteni, hogy a tetoválások összekötnék embereket, ugyanakkor el is idegenít másoktól. (JÓZSA 2001)

Közösség

Nem más, mint a környezetünk, a csoport, aminek tagjai vagyunk. Az életünk részét képezi, amely funkciókat elégít ki számunkra. Ahogy viselkedünk, a közösségtől, akár akarjuk, akár nem visszajelzéseket kapunk. Az egyén tudatosan vagy nem tudatosan, de a közösség tagjaihoz hasonlítja önmagát, ebből irányadóan következtethetünk arra, hogy az egyént körülvevő emberek között jelenlévő tetovált személyek hatással vannak az egyén tetováltatási hajlandóságára (primer kutatásom során erre fény derül). (GIRÁN 2005) Gémes István nem tetováló, csak üzletember, aki egy tetováló szalont üzemeltet. Állítása szerint, ha nem lett volna szalonja, biztos, hogy nem lett volna tetoválása sem. (SINGER 2009). A visszajelzések, amik lehetnek építő és romboló jellegűek (pl. pletyka), alapján változunk pozitív vagy negatív irányba, de mindenképpen befolyásolni fogja a viselkedésünket és a személyiségünk formálódását is. Ezen visszajelzések történhetnek verbális és non verbális úton. Nem tudunk nem kommunikálni, ami alatt nem csak a beszédet kell érteni, hanem a megjelenésünket, a gesztikulációinkat, hogy pink a hajunk

vagy éppen tetőtől- talpig ki vagyunk varrva. A kommunikálásainknak köszönhetően kialakulhatnak baráti kapcsolatok, közös preferencia alapján. (GIRÁN 2005) Megfigyeléseim és saját tapasztalataim szerint, ha két tetovált személy elsőre találkozik egymással, könnyebben kezdenek el kommunikálni, a tetoválás előzetesen teremt egy kapcsolatot a két fél között (van ami 'összeköti' őket). Az egyén szeret valahova tartozni, a tetoválás viselése pedig kielégíti ezen szükségletet és egy kézzel fogható bizonyítékként erősíti benne ezt az érzést (biztos pont; a viselkedésünk, öltözködésünk változékonyabbak). Ha a tetovált minta által szimbolizált tulajdonságok a viselőjére átvittetődnek, akkor az adott csoport által adott pozitív megerősítéshez jut hozzá az egyén. (TÓTH 2014)

Érzelmek kifejezése

A tetoválással olyan érzéseket is kifejezhetünk, amiket nem lehet, vagy nagyon nehéz szavakba önteni. Kinyilváníthatjuk legbelső preferenciáinkat, gondolatainkat, amit nem biztos, hogy kimondanánk. Eltakarhatjuk az öltözködéssel, sminkünkkel, de örökre és minden helyzetben azonban nem lehet, úgy, mint ahogy a gondolatainkat. A különböző életérzések (gyász, szerelem, magány, szabadság, győzelem stb.) változatos mintákban öltenek alakot a bőrön. Jelentését mindig az adott személy határozza meg (ALBA 2013). Azonban ezek az ábrázolások sem egységesek, mindenhol máshogy jelenhetnek meg (kultúránkként más-pl. a keleti országokban boldogság övezi a halálozást). Az érzelmeink kifejezésével mind a pozitív és mind a negatív állapotainkat ki tudjuk nyilvánítani. Egy emlék tetoválás segít feldolgozni az adott személynek a gyászt, egy medúza arcképet viselő hölgy (aki tisztában van a minta jelenésével) kifejezheti, hogy atrocitásnak volt kitéve. Az önmegvalósítás az alapvető vágyaink középpontjában áll és egyben a legnagyobb mozgatórugónk is. Mindenki ki szeretne teljesedni, mindenki ki szeretné használni a magában rejlő lehetőséget maximálisan. Azzal azonosulunk, amit magunkénak érzünk, ami illik hozzánk. (ATKINSON és HILDEGARD 2005).

Személyiség

A személyiségünknek köszönhetően tudunk alkalmazkodni a környezetünkhöz. Összetevődik az érzelmeinkből, gondolkodásainkból, megnyilvánulásunkból (KEMÉNYNÉ 2006). Olyan pszichológiai sajátosságok együttese, amelyek egy egyént megkülönböztetnek másoktól. (TÓTH 2014) Azonban az egyén el tudja határolni magától a környezetét. Ezt hívjuk éntudatnak. Az én folytonosságának az érzése, lényegében az azonosságunk tudata. Tisztában vagyunk a saját kompetenciáinkkal és lehetőségeinkkel.

(KEMÉNYNÉ 2006) Ez arra enged következtetni, hogy ha még csak divatból is tetováltatunk, a mintát a preferenciák alapján választjuk ki, legbelül azonosulunk vele, még ha nem is tulajdonítunk nagy jelentőséget- értelmet a tetoválásnak. A minta kiválasztásánál is észrevehető, hogy adott csoport stílusa megmutatkozik a csoporthoz tartozó egyén bőrén: pld. a baráti társaságomban szeretik az elvont/ furcsa dolgokat, szeretnek egyediek lenni (öltözködés, érdeklődési körök stb.) ez inspirál engem és egyre több hasonló stílusú minta kerül a bőrömre. Evidens, hogy olyan csoport tagjai vagyunk, ami számunkra azonos, hasonló értékeket képvisel, de mint fentebb is említettem, a csoport hatással van a személyre, így átveszünk sok tulajdonságot. Ez mind erősíti bennünk a kötődés érzését. A külső jegyeink, amiket magunkon hordozunk megtestesíti, hogy milyen csoporthoz tartozunk és milyen az egyéniségünk. Szimbólumokkal vagyunk körülvéve az élet mindennapjainkban születésünktől fogva, tehát az egyén rájön arra, hogy testével jelentést hordoz. Az éntudatnak köszönhetően ismerjük, hogy egymásra, mint emberek, hatással vagyunk. Ezt a hatást pedig tudjuk és sokszor akarjuk is befolyásolni. (SINGER 2009) Az énkép az önmagunkról kialakított kép. Hatással van rá a környezete. Az énképpel kapcsolatosan mindig arra törekszünk, hogy állandó legyen és ne változzon, azonban minél több helyen fordulunk meg (iskola, munkahely stb.) annál több visszajelzést kapunk majd, ami valószínűleg el fog térni egymástól. Ennek fényében van merev énkép, ami azt jelenti, hogy: *Ez vagyok én! Te nem ismeresz jobban, mint én saját magamat! Nekem így tetszik és nem érdekel a véleményed!*, és vannak formálható énképek, amik esetén az egyént érdeklik a vélemények és folyamatosan igyekeznek formálódni a hatásukra. (KEMÉNYNÉ 2006) Egy merev énképű személlyel a kommunikáció is nehézkes lehet, nem lehet őt meggyőzni és nem hallgat a szakmai alapozott tudásra sem, hogy az adott minta az adott testrészen adott méretben nem fog jól kinézni. Eléggé kínos tud lenni, amikor a végkimenetel nem más lesz, mint a már elkészített minta kilézereztetése majd kijavíttatása, ráadásul ugyanazzal a művésszel. Az énkép észlelésével jutunk el az önkifejezéshez. Egy egyén pedig egyszerre több fajta énképpel rendelkezhet. (TÓTH 2014) Személyiségünkéből fakadóan sosem vagyunk megelégedve önmagunkkal, ezt pedig csak fokozza a média, a celebség stb. A tetováltatás során fontos szerepet játszik az identifikáció is, amikor másokat akarunk követni, olyanná akarunk válni, mint ő. Konkrét példa erre Dwayne Johnson színész, akit sokan *A szikla* néven ismernek. D. Johnson polinéz törzsi tetoválást visel, mivel édesanyja szamoai származású, így kulturális örökségként varratta magára. A tetoválás Johnson családi történetét, kultúráját, küzdelmeit és sikereit takarja, tehát a legkonkrétabb formában hozzá tartozik a minta. El sem hinnénk, hogy mennyi ember

varratja fel ezt a mintát, minden egyes centiméterrel megegyező hasonlósággal. *Szikla* kisugárzásában erőt, igazi férfit, tekintélyt parancsoló hatalmat látnak, és sokan úgy vélik az azonos tetoválással ők is olyanná fognak válni. (GOODOY 2022) Ez egy ideális énkép, amit el akarunk érni: "Annyi tetoválást akarok és olyat, amit ő is hord, pont ugyan oda". Ez lehetőséget nyújt arra, hogy olyannak érezzük magunkat, amilyennek szeretnénk, azonban a társadalom nem biztos, hogy ugyan olyan véleményrel lesz rólunk, mint mi saját magunkról. Az idősebb, konzervatív korosztály valószínűleg nem a *hősi erőt* fogja meglátni először, hanem azt, hogy el van *csúfítva* a bőr (sztereotípiá). Létezik az áthelyezés, mint védekezési mechanizmusa az ösztönnek. (TÓTH 2014) Ez hazai szinten tetováltatás szempontjából megközelítve még nem annyira, de külföldön már annál inkább nagyobb szerepet játszik. A külföldi tetoválás árak magasabbak és a minták nagysága kisebb, nálunk ez az arány fordított. Ott érvényesül az, hogy akinek sok tetoválása van és szépek, részletesek is az egyben biztosan vagyonos. Itthon ezek a határok kicsit ösztömosódtak, nem teljesen körvonalazódtak.

Identitás

A kapcsolataink által megélt tapasztalatok összességét jelenti. Az identitás legfontosabb szakasza a tinédzser korban található meg, ekkor kell az egyénnek összehangolódnia az énképével és a társadalmi normákkal. Ilyenkor jöhet szóba a lázadás- lázadás a rendszer, az iskola, a társadalom és a szülők ellen. (KEMÉNYNÉ 2006) Ebben az életszakaszban szoktak születni a "megbánt tetoválások" nagy részei, vagányságból és az ellenszegülés jelképes kifejezése okából. Van, aki idősebb fejjel is boldogan éli meg a tetoválás meglétét. Egy viszonyítási alapot ad neki, hogy ki volt és ki lett belőle, de mindenképpen az élete részét képezte az szakasz is. Azonban nagyon sokan akadnak, akik szeretni felejtették ifjúsági vakmerőségüket és inkább eltakartatják, nem feltétlenül a minta jelentése adja a prominens okot, hanem sok esetben az esztétikai kivitelezés nem jött össze anno. Szükséges egy érettségi szint a döntés meghozatalához. (SINGER 2009) Ide kapcsolódó kedvenc kérdésem, amit én is megkapok, mint tetovált: „*Hogy fogsz kinézni öregén?* „, válaszat a kedves kolléganőm szavai adták meg: „*Láttál már csúnya kisbabát? Na és szép öreg embert?* „. Ma már jobban tájékozottak a leendő vendégek a tetoválással kapcsolatosan, illetve meglátásom szerint a fiatalok is sokkal megfontoltabbak a döntéseikkel kapcsolatban. Van mihez viszonyítaniuk és tudnak kitől tanácsot kérni, kapni. Az identitásunk amíg csak élünk mindig változik, nem áll meg soha. (KEMÉNYNÉ 2006) A tetoválásokkal megmutatjuk individualista oldalunkat, személyes növekedésünket. De

mindezen mégis túlmutat egy kicsit, a társadalmi hatásokat nem hagyhatjuk figyelmen kívül. Gondoljunk csak az afrikai törzsekre, akik esetén a tetoválás bátorságot képviseltet.

Kreativitás

Véleményem és meglátásaim szerint, a tetováltak nagy részére illik a kreatív szó, mint jelző (nem reprezentatív- kivételek vannak.) A kreativitással mindig valami újat akarunk létrehozni. Ez egy kognitív képesség, amely alkotó gondolkodásban jelenik meg. Függetlenül attól, hogy sablon mintákat, divat mintákat varratnak magukra az emberek, attól még kreativitás, mert máshova, máshogyan, kis apró változtatásokkal, plusz dolgokkal lesz rajtunk a minta (persze nagyban meghatározza az a faktor, hogy mennyire eredeti- nem másolt). A kreatív személyiségnek nem csak a gondolatai kreatívak, hanem a megnyilvánulása is. Igyekszik kerülni a merev szabályokat, gyorsan alkalmazkodó, impulzív, nem ért egyet mindennel- megkérdőjelez. (KEMÉNYNÉ 2006)

Tetováláshoz való viszonyulás

3 féle nagyobb viszonyulási csoportról esik szó:

- 1- Elzárkóznak tőle, deviánsnak tartják.
- 2- Szépek, de másokon, rajtam soha!
- 3- És akik bolondulva mennek a szalonba.

Tetoválás megítélése 2009.ben vs most

Dr. Buda Béla megfigyelése alapján a 2000- 2009-es években egy közösséghez tartozást és szembenállást a nem közösséghez tartozókkal jelentett, tehát elkülönülést. Mostani szemmel nézve, sajnos nagy mértékben azt látom, hogy divatként kezelik, ezt a részt kb. 50%-nál kicsivel többnek ítélném meg, a maradék %-ot pedig az egyediség, önkifejezés, kultúrája viszi. A 21. században mindenki szép, tökéletes és vonzó szeretne lenni külsőleg. A tetoválás pedig erre egy kiváló eszköz, a sminkelésen és egyéb öltöztető módokon felül. Sokszor a feltűnési viselkedés egyik eszköze (szeretjük mutatni, amink van, főleg, ha az szép). (SINGER 2009)

Attitűd

A fogyasztót a termék/ szolgáltatás választása során nem csak külső, hanem belső faktorok is vezérelnek, köztük a motiváció (későbbiekben lesz kifejtve), a személyiség és az attitűd.

Az attitűdöt a tapasztalataink alapján szerzett viselkedési formák jelentik, amelyek hatással vannak az attitűdre vonatkozó tárgyakra és szituációkra. Az elérendő célok felé vezényli az egyént. Az attitűdnek két fontos eleme van: a meggyőződés és az értéke, amelyek megmutatják, hogy a környezetünk mit tart helyesnek és rossznak. A közeli ismerőseink, a csoportjaink véleményvezetői tudják befolyásolni.

Vannak bizonyos részei is:

- Kognitív: esetünkben a tetoválás értelmezhető úgy, mint egy nyílt seb. Ebből fakadóan ez egy rossz, öncsonkító módszer, *elrontják* magukat vele az emberek. Egy szélsőséges példa erre: a kereszténység szemével nézve az Istentől kapott testünkre vigyázni kell, a tetoválások pedig ezt megrontják (ördögtől valóak).
- Affektív, érzelmi komponens: pozitív és negatív érzések kerülnek a középpontba. Szeretem a tetoválásokat, önkifejezésnek tartom, érdekesnek vélem, szépek. Vagy nem szeretem őket, butaságnak tartom, csúnyák.

MASLOW-PIRAMIS

1. ábra: Maslow- piramis (Forrás: Kukoly Dávid, 2021)

- Konatív: Elmegyek tetováltatni, elégedett vagyok a munkával, a szalonnal és az alkalmazottakkal. Ezt a szalont/ tetoválót másnak is ajánlani fogom. (TÓTH 2014)

Szükségletek

A szükségleteink két csoportra oszthatóak. Léteznek létfontosságú (biológiai- alacsony rendű) és generált szükségletek (magas rendű). A Maslow piramis szisztémája úgy épül fel, hogy az alacsony rendű szükségletek kielégítésére, csak a magasabb rendű szükségletek kielégítése után kerül sor. Az attitűdnek köszönhetően meg tudjuk különböztetni, hogy mi

fontosabb a számunkra egy jelenséggel, termékkel, szolgáltatással kapcsolatban. (BAUER és BERÁCS 2006) A tetoválás az utolsó két szinthez tartozik, az *önmegvalósítás szükségletéhez* és az *esztétikai szükségletéhez*. Azért kettőt emeltem ki, mivel megfigyeléseim alapján az emberek egy csoportja az esztétikai igény miatt tetováltat, a másik csoport pedig azért, hogy ezzel teljesnek érezze magát (a piramis csúcsát elérve az egyén kiteljesedik). Fontos szem előtt tartani, hogy amíg ide eljut a személy, addig számos egyéb szükséglet beteljesedése kellett hozzá, amik összességében hatással vannak egymásra. Fehér József szavaival élve a tetováltatás egy foglalkozás önmagunkkal, a testünkkel (mint mikor elmegyünk egy fodrászhoz). (SINGER 2009)

Diszkrimináció, előítélet, sztereotípia, deviancia

Diszkrimináció

A diszkrimináció hátrányos megkülönböztetést jelent. Az adott egyént a *rossz* tulajdonságai alapján ítélik meg, és annak megfelelően bánnak vele (pl. mert más szokásai vannak, más a bőrszíne és a nemzetisége, eltérő szexuális beállítottsága van, beteg (fogyatékos) vagy éppen tetovált). (WIKISZÓTÁR 2013) Magyarországon a népesség bizonyos hányada még mindig előítéletesen él, sokat általánosítunk (attól, mert egy színes bőrű ember rosszat cselekedett ellenünk/ velünk, az ő viselkedése még nem vetíthető ki a többi színesbőrű emberre). A belénk égett sztereotípiáknak köszönhetően hajlamosak vagyunk ítélkezni, még mielőtt szót váltanánk az adott személlyel. A diszkrimináció azonban nem csak negatív, de pozitív is lehet. Pozitív példa: egy tetováló művész, aki alkalmazna egy tetoválót valószínűleg preferálni fogja, hogy van tetoválása az illetőnek; egy éjszakai klubba pultos személyzetre lenne szükség- egy tetovált alkalmazott vonzani fogja a fogyasztókat. Aki diszkriminál elutasít minden alapozott magyarázatot, ha nem az ő igazát igazolja. (ALLPORT 1977) *Altonji* and *Black* szerint az erősen diszkriminált emberek olyan munkahelyeken próbálnak elhelyezkedni, ahol befogadóbbak. (ALTONJI és BLANK 1999) Mostanság is jellemző ez a tendencia, de leginkább a vendéglátásban dolgozókat érinti észrevételeim szerint, ugyanis sok esetben ellenérzést válthat ki a fogyasztókból (pl. egy exkluzív étterem esetén) A multinacionális cégeknek köszönhetően már az irodai légkörben sokkal kevésbé ellenszenvesek a tetovált emberekkel.

Előítélet

Az előítélet kialakulásának alapját a tájékoztatás által keletkezett helytelen általánosítások teszik lehetővé. (ARONSON 1999).

Sztereotípiák

A sztereotípiák *Allport* szerint egy csoportra vonatkozó tulajdonságok általánosítása, figyelmen kívül hagyjuk a személy viselkedését. (SZŐKE 2012) Alapvetően, ha meghalljuk a sztereotípiát egyből negatív képeket vonultatunk végig a fejünkben, azonban nekik köszönhetően tudunk némely impulzust feldolgozni. (ARONSON 1999)

Néhány jel tartozhat egy-egy bandához vagy szélsőséges csoporthoz, ezért óatosan kell választanunk tetoválási mintákat. A diszkriminatív tetoválást viselő egyén állás keresés során az esetek többségében megbánhatja a választását. (HEMINGSON 2009) Mára már úgy gondolom, hogy az internet adta lehetőségnek, a social média kínálta előnyöknek köszönhetően az emberek sokkal többet tudnak a tetoválásról, tetováltatásról. Így láthatóvá válik a sztereotíp emberek számára is, hogy ne a régen megalapozott rossz jelenségekhez kössék a tetoválást. Belemélyedve a témába, szerintem ma már egyre inkább a felé haladunk, hogy maga a minta jelentése, az elhelyezése és minőségbelisége fogja meghatározóvá tenni az adott személy megítélését. Ha egy könnyecsepp tetoválást látunk valaki arcán arra gondolunk, hogy az illető megpróbált megölni egy másik embert, bosszúra vágyik, túlélte a börtönt vagy egy banda tagjelzése. De ezeknek a mintáknak a divattá válása és jelentésének változása megbonyolítja a megítélést.

Példának okáért néhány minta és jelentésük régen versus most:

Japán minták: Igen nagy népszerűségnek örvendenek a Japán minták Európában is. Ezen minták történeti háttere igen sötét. A japán társadalom alsóbb (vagyontalanabb) rétegeihez tartozó egyének által kialakított csoport tagjai (akiket sok esetben megölték a börtönt is) viseltek ilyen mintát, jelezvén hova tartozásukat és státuszukat. Ez a tetováltatás a Yakuzák hagyományaiba itta be magát, bátorságot és gyümölcsöző üzleti helyzetet tulajdonítottak neki. Nyugaton és Európában ennek nincs nagy jelentősége, nem az ezekhez tartozó kultúrához kapcsolódik, csupán csak elterjedés.

Szögesdrót: Több jelentéssel is bír, de a legelterjedtebb a börtönhöz kapcsolható. A szabadságtól való elzárást testesítette meg. Az idő elteltével a jelentése változott: a kereszténység (Jézus szenvedése- szögesdrót a fején) és szintén a divat jelképe lett.

(GOODOY 2018) Ma, ha egy fiatal korú viseli a mintát, akinek figyelembe vesszük a jó megjelenését, tudhatjuk, hogy csak menő akart lenni ezzel a mintával, ellentétben egy idősebb és az előbbivel szöges ellentétben álló megjelenéssel, viselkedéssel rendelkező személynél már nem ez lesz az első benyomásunk róla.

Deviancia

A deviancia nem más, mint különбözés a többitől, normáktól. Azonban minden társadalomban és minden korban mást jelentett a deviancia. A deviancia első megjelenése a törzsi kultúrákhoz köthető, ugyanis aki nem volt a törzs tagja az *deviáns volt/ idegen*.

A XIX. század második felében fogadták el az etnocentrizmus jegyében azt a tényt, hogy minden ember *ember*, a bőrszínétől és életmódjától függetlenül.

Másik megközelítés a kereszténységgel van összefüggésben, ugyanis aki nem a keresztény elveknek megfelelően viselkedett az az ördögtől való volt, tehát deviáns. Milyen elvekről van szó?: eltérő gondolkodásmód, újszerű/ szokatlan cselekedetek. (GIRÁN 2005)

Szendi Gábor által vizsgált kutatásokban devianciának tekintik a tetoválást. A tetoválás, mint test csonkítás számomra kicsit teátrálisnak hangzik, azonban a szó szoros értelme ezt jelenti. Az Isten adta testet- kereszténység- bűn megcsonkítani, tisztán kell tartani, vigyázni kell rá- tehát akkor nem is mi rendelkezünk felette? (ez egy konzervatív megítélés volt) (SINGER 2009) A Brit szigeteken régen kelta népek keltek át, hátrahagyva néhány csodás kelta mintát. Azonban a kereszténység megjelenésével a térségben, betiltották a tetováltatást, mert a *”sátán apostolainak”* tekintették a viselőjét. Ezt megakadályozta egy egyházi rendelet 787-ben, amely szerint különbséget kell tenni a keresztényi tetoválások (kereszt, Isten stb motívumok) és a pogány minták között. Mert aki keresztet vés a bőrébe, azzal dicsőíti Istent. (HEMINGSON 2009) Ez a nézet szerintem ma is fenn áll. Napjainkban is hasonlóan viselkedünk, csak a viszonyítási alapot a társadalom normái és értékrendszere adja. Aki ettől eltér, az deviáns. De vajon a tetoválás/ tetováltatás nem tartozik a mai társadalmi normánk és értékeink részéhez? Okozhat társadalmi beilleszkedési zavart? A tetoválás mára már mondhatjuk, hogy nagy részben megbírkózott az elfogadottság és a népszerűség démonjaival. Azonban részben *igen* a válasz a feltett kérdésemre, mivel az emberek nagy szegmense még mindig konzervatív gondolkodású.

2.2 Tetoválás kultúrája

Kultúra

A kultúra befolyásolja a viselkedésünket, úgy, hogy sokszor nem is tudunk róla. Egy ablak, amelyen keresztül nézünk ki, mely alapján formálja a fogyasztási szokásainkat is. Tanulható és úgy, mint minden folyamatosan változik. Egy keret az életvitel számára, a határait pedig normáknak hívjuk. Minden egyes kultúrában jelen vannak uralkodó alapértékek, amelyeket kérdés nélkül elfogadunk, és ezek befolyásolják a szolgáltatás igénybevételét is. Központi rendeltetést tölt be a hit (vallás, hiedelmek, mítoszok), meghatározza a kommunikációt (testbeszéd, színek, gesztusok stb.), étkezési szokásainkat, öltözködésünket és rituálékainkat. (TÓTH 2014)

Tetoválás

A tetoválások megragadják a történelmet, ezen történeteket pedig leolvashatjuk a bőrről. A tetoválás kifejez olyan érzelmeket melyeket nehéz szavakba önteni. Már az ókori kultúrában felső szintű megnyilvánulásnak számított. A rituálék szerves része volt pld.: a szellemek és démonok csitítása, férfivá válás, harcosná válás, anyaság és termékenységhez való hozzájárulás.

Definíciója (online orvosi szótárban): „tinta vagy más színezékek bőr alá juttatása hegyes eszközzel” (HEMINGSON 2009 p.16)

A tetoválás, mint kifejezés a polinéz „*Ta*” (sztrájkolni) szóból, később pedig a tahiti „*tatau*” (megjelölni) szóból eredeztethető. (BLUNDEN 2022)

Miért is alkalmazták?

- tartozás egy kultúrához
- méltóság, rang
- szexuális vonzerő
- büntetés-> kitaszítottak, bűnözők, szolgák megjelölése
- védelem-> a tetoválások amulettek, gyógyítanak
- hit-> kapcsolat az istenekkel, a túlvilági átkelést segítik (Holtak folyóján)

Milyen lehet egy tetoválás?

Lehet egy vonal, egy nagyon egyszerű ábra, magába foglalja a legbonyolultabb mintákat, továbbá jelképes is. A szépség gyakran összeköttetésbe kerül a tetoválással, nos azt fontos megjegyezni ennek kapcsán, hogy a szép fogalma kultúránkként eltérő. A szép mindenkinek szubjektív, azonban van egy ingerküszöbünk, ami néha igenis megszólal bennünk. A nem szerinti megítélés alapján a nők nagyobb hangsúlyt helyeznek az érzelmeikre és a lelki oldalalaikra. A férfiak pedig leginkább a férfias erőt, bátorságot kifejező mintákat választanak. (HEMINGSON 2009)

Tetoválás kultúrája világszerte

Japán: A III. század környékén a férfiak, ifjúk arcát tetoválások övezték Japánban. Úgy vélték, hogy segítenek az ártó szellemek ellen. Azonban ez a VII. századra megváltozott, a kínai szokások átvételével elítélték a tetoválást. Aki ennek ellenére tetoválást viselt azt kirekesztették a családból. A XVIII. században egy képregény hatására, amelyben tetovált superhősök szerepeltek új jelentőséggel ruházták fel a tetoválást, de mindez csak bizonyos városokig jutott el (leginkább Tokióban). A klasszikus japán minták: hősök, vallási- állati motívumok, virágszimbólumok, hullámok, felhők. Egy egész rendszer szerepel a tetoválásaikban: képekben mesélnek. Modernkor: mára már elfogadottabb, azonban nem árt, ha nem mutogatjuk. Néhány vendéglátó egység ezen észlelés során kitehetik az érintetteket. (GOODOY 2018)

Borneó: Bizonyossággal mondhatjuk, hogy a fekete törzsi, modern törzsi tetoválások gyökerei a Borneó kultúrában rejlenek. A minták jelentősen kapcsolódnak az animista hitükhöz. Amulettként viselték a legtöbbjüket (védelem a szellemektől és a szerencsétlenségtől). Férfiak megközelítéséből a fejjavadászat és a tetoválás szoros kapcsolatban van egymással. Úgy hitték, hogy a tetoválás segít megtalálni a lelkeknek a Holtak folyóját: „Akin nincs tetoválás, azt nem látják az istenek.” - Iban közmondás (HEMINGSON 2009 p.38) Nőket és lányokat 10 éves kortól tetoválnak, egészen addig amíg várandósak nem lesznek, tintás bőrük pedig intelligenciát sugall mások felé.

Thaiföld: Az egyetlen ország az egész bolygón, ahol vallási ünnepet szenteltek a tetoválásnak. A thai tetoválás a babonás és spirituális jelentést helyezi előtérbe, úgy vélik az égiek áldást adnak rájuk. Nagy hitet vetnek ezen mintákba, a tetováltatásra lelkileg-szellemileg is fel kell készülni, mert csak úgy lesz hatásos. Az elkészítése közben kapcsolódó imákat kántálnak. Mintái: nagyobb része állatokat ábrázol, buddhista istenségeket és templomokat, geometrikus ábrákat.

Polinézia: Mintáikat leginkább geometriai ábrák alkotják és az egész testet is befedheti. Itt is rituálék övezték a készítését. Fontos szerepet játszik a vallásban és a háborúban. Akinek nem volt tetoválása, nem nőülhetett meg és alja munkát végzett. Cook kapitány segítségével terjedt el a mai Európában a tetoválás, hála a Tahiti útjának. Eltanulták a mesterséget, majd szalonokat nyitottak. A polinéziaiakkal együtt említeném meg a Marqueses szigeteket, ahol is a ma már világszerte ismert maori tetoválást készítették. A maori minták a család, a törzs sajátos vonásait illusztrálják.

Észak- Amerika: A felnőtté váláshoz tartozott továbbá vallásos és mágikus vonalak ölelték körül a tetoválást. A harcos őslakosok viselték, de nem csak a férfiak, a nők egyaránt. Továbbá betegségek legyőzése céljából is használták.

Modern Egyesült- Államok: Első hivatásos tetováló művészek itt jelentek meg: C.H Fellowes- hajó kikötőkben dolgozott. Első amerikai tetováló stúdió 1870-ben jelent meg New Yorkban.

Tetoválás a 20. században: A hadi tengerészeknek köszönhetően honosították meg a tetoválást. Nyugaton főleg a férfiasság tükrözése miatt varrattak, az 50-es években a hippy korszakában a spiritualitást tükrözte, a 70-es, 80-as években a punkok és a lázadás állt a középpontban, manapság pedig szépművészetnek tekintik.

Dél- Amerika: Hernando Cortez ellátogatott Mexikóba, ahol 1519-ben megismerkedett a bennszülöttekkel. A bennszülöttek tetoválásait az ördög művének tartotta, így a spanyolok rengeteg őslakost megöltek, mint hittérítők pedig véget vetettek a tetoválásnak. (HEMINGSON 2009)

Ősi Egyiptom: IX. dinasztia korából is vannak tetoválások (i.e. 2160-1994). Jellegzetes minták a nőknél jelentek meg: pont és vonal, amely a termékenység elősegítésére szolgált, illetve olyan tetoválások, amiket bárki viselhetett, hogy kapcsolatba léphessenek az istenekkel (amulett, varázserő, gyógyító). (NEMESI 2011)

Nyugat- Afrika: Társadalmi rangot, politikai státuszt, személyi vonásokat, vallási tekintélyt képviseltek. Nők esetében termékenység, továbbá a szülés után készült tetoválással képviseltették a szülési bátorságot. A tetoválás kialakulása a vallási rítusok részeként jött létre. (HEMINGSON 2009)

Közel- Kelet: Az alkalmazott ábrák egyszerűek és nyersnek voltak. A rangosabb osztályok megvetették a tetoválásokat. Betöltött szerepei alapján lehetett gyógyító (fejfájás, ficam,

szembetegség) és szépítő (nagyobb, kidolgozotabb jelentette a szépet) tetoválás. A keresztes lovagok, továbbá a Palesztinában járó zarándokok is tetováltattak kereszt alakú mintát magukra.

Ókori Görögország és Róma: A perzsáktól vették át a görögök azt a "divatot", hogy a rabszolgákat és bűnözőket tetoválásokkal jelöljék meg. A rómaiak pedig a görögöktől vették át ezt a szokást, de leginkább a zsoldosok körében alkalmazták.

Franciaország: Jellemző volt a tengerészek, munkások és elítéltek körében. A felsőbb rétegek megvetették a tetoválást, az egyház is ellenezte, a hadseregben tilos volt viselni. Továbbá a bíróságokon is sokszor előfordult, hogy a vádlott kilétét a tetoválásai alapján állapították meg (és ítélték el).

Németország és Olaszország: Németországban az SS minták voltak a katonák körében ismertebbek (hűséget fejeztek ki vele a náci rend iránt) valamint a zsidók megbélyegzésére is alkalmazták (csillag). Olaszországban pedig a bűnözők körében volt relevánsabb.

Brit- szigetek: I.e. 1200- 1700 körül kelta népek vándoroltak át ezen a vidéken hátrahagyva néhány tetoválási motívumot, mint a kígyók és a jellegzetes kelta csomót. Ám a kereszténység megjelenésével a térségben ellenszenvenessé váltak a tetoválások, ha csak nem Istent ábrázolták. (HEMINGSON 2009)

Tetoválás története, iparágának fejlődése

Mint láthatjuk a tetoválás évezredek óta létezik és világszerte alkalmazták ezt a technikát. Mozgatórugója a spiritualításban (vallásos rituálék), gyógyításban, a státuszban rejtett (rejlík- törzsek esetén leginkább) továbbá szexuális vonzerőt is képviselt. De kultúránkként a bűn szimbolikus megjelenésére is alkalmazták, ezt pedig kihasználva az uralkodók megszegényíthették alattvalóikat. A görög kultúrában stigma jelzővel illeték a tetoválást, ezzel nyomatékosítva az ellenszenvet velük szemben (WROBLEWSKI 2004) A kereszténység megjelenésével a kezdetekben pogányságra utaló értelmet kapott, betiltásra is került, de az idő múlásával és a kereszténységet megtestesítő szimbólumokkal megváltozott ez a nézet. A reneszánsznak köszönhetően elterjedtek a hajós felfedezések, ennek fényében került napvilágra a tetoválás Európában is. Sokáig nem volt ismert a törzsi használatokon kívül, így egy igazán furcsa jelenségnek számított. Olyannyira, hogy cirkuszi embereknek fogadták fel némelyik hajóút során elhozott törzsi embert. (FEHÉR 2017) Cook kapitány csendes- óceáni útjai során ismerkedett meg ezzel a *furcsa*

bőrdíszítéssel és elvitte egész Angliáig. Innentől kezdve a brit hajósokon mindig új, egzotikus minták díszeltek és divatba jöttek Európában. Az első tetováló helység 1870-ben nyitott meg, Észak-Londonban, Tom Riley híres művésszel. Nagy konkurense pedig Sutherland Macdonald volt, aki úgy, mint Riley a brit hadseregnél töltött idő alatt sajátította el a szakmát. Az első elektromos tetovológép 1892-ben jelent meg, ezt megelőzően kézzel készítették őket. Az idő haladtával a kikötőkben tetováltak, és a művészek olykor vándoroltak is. Ebben a szakmában folyamatos az újítás és a kísérletezés. Az 1960-as évek a börtön a tetoválások melegágya volt. Majd csak 10 év elteltével, az 1970-es évektől, lendült be az ipar, amikor is mindenki, főleg a nők, ezzel szerették volna megmutatni, hogy ők uralják a testüket. Ezt a kört erősítette a munkásosztály is. A '80-as évek végére megkétszereződött a művészek mennyisége, köszönhetően részben a művészi iskoláknak és a kikötőkben létrejött oktatóközpontoknak. 1990 óta pedig a reneszánszát éli. Fontos dátum az 1995, amikor is kiállítások sorozata kezdődött meg a tetovált mintákról továbbá művészetnek ismerték el. (HEMINGSON 2009) Napjainkban divattá váltak és a negatív megítélés a homályba felejtődik. Ahogy fejlődünk mi is hazai szinten (ebben az iparban), úgy az emberek is lassan rászoktak az egyedi minták terveztetésére. Megfigyelhetjük, hogy egyre nagyobb bőrfelületek kezdenek színezve lenni. Kialakulnak a gyűjtők, akik elkezdenek tetováltatni és folytatják tovább, nem állnak meg egy mintánál. A tetoválás jövője nem teljesen kiszámítható, de valószínűleg ez az emelkedő tendencia tovább fog tartani. De vajon hol lesz a telítődési pont? Milyen innovációk jönnek, amelyek fellendülést hoznak?

Minták és motívumok jelentése

A tetoválást egy testi kommunikációs eszközként használjuk/ használhatjuk. Amikor tetováltatunk tisztában vagyunk vele, hogy ez milyen tartósággal jár és éppen mihez kapcsolódik, ezt pedig bárki láthatja. A tetoválás kultúrájánál láthattuk, hogy mi mindent jelenthet/ jelenhetett egy tetoválás. Ebben a fejezetben a modernkori mintákra szeretnék kitérni. Ma már nem a devianciáról, lázadásról szól leginkább a tetoválás, hanem az identitásunk kifejezésének eszköze és kimondhatjuk, hogy a normakövetés egyik formája lesz lassan. (SINGER 2009) A legszebb tetoválást annak tartom, aminek jelentése van a hordozója számára, nem csak divatból csináltatja. Erőt adhat a hitünkben vagy valami rossz leküzdésére/ hátrahagyására. Éppenséggel elérünk egy mérföldkövet az életünkben (gyermek születés, halálozás, pályafutás vége, érzelmi fejlődés stb.). Amit hitből tetoválunk azt nem fogjuk megbánni.

Nemek szerinti megítélés: Legtöbbször inkább a férfiakon díszelgő mintákat tekintik elfogadottabbnak, a nőkhöz hasonlítva. A női nem az esetek többségében világos szimbólumokkal játszanak, kiemelik vele a vékony derekat és a hosszú lábakat. Ezzel szemben a férfiaknál a sötétebb árnyalatoknak van dominanciája és a széles vállakat, nagy bicepszeikre helyezik a hangsúlyt. (HEMINGSON 2009)

Minták és jelentésük

Szerelem: Leggyakoribb szimbóluma a szív (szerelem legfőbb jelképe). Emellett megtalálható még a cupidó, mint a szerelem megtestesítője és a kerubok, amelyeknek útmutató szerepük van.

Természet: Ide tartoznak a fák, amelyek bölcsességet jelentenek. (LICHTENSTEIN I. 2021) A virágok a nemzést és születést képviselték eddig, ma már leginkább a finom nőiességet. Ehhez kapcsolódóan említhető az eper, amely még a nőideálon felül a csábítás erejével is bír. A rózsza, mint szerelem jelképe és a lótuszvirág, mint tisztaság és Buddhához köthető. A növényeken felül léteznek a földi elemek, mint a víz (változás hajtóereje) és a tűz (tisztelet, kereszténységénél pedig szentlélek).

Naprendszer: Ide tartozik a hold, mint az ember érző természete és múltunk jellemzése, valamint a nap (reinkarnáció) és a csillagok (szellem és remény jelképe).

Zene: Zenészek, zenekedvelők varratják magukra. Motívumok: hangjegy, violinkulcs, kottavonalak, hangszerek.

Állatok: Nagyon sok állat minta létezik, ezekből csak néhányat emelnék ki: lepke (átalakulás), madarak (szabadság), kutya (hűség jelképe), tigris (hatalom, vadság)

Állatövi hegyek: Lehetnek kínaiak és görögök. Velük fejezi ki az egyén, hogy melyikhez tartozik. Jelentésük pedig meghatározza az adott egyén személyiségét (aki hisz ebben).

Halál: Leggyakoribb mintái a koponyák, amelyek kifejezik az emberi mulandóságot. De ebben a körben említhetőek az emléktetoválások is (nagyapapa portré, kutyus tappancs).

Hit és spiritualitás: Talán ez az amit mindenki ismer a vallással kapcsolatosan: kereszt. Ezzel együtt említhetőek az ördögök és démonok.

Vannak még *tengeri jelképek* is, mint az iránytű, ami mutatja az utat és a világítótorony, a horgony, ami biztonságot nyújt. A *szerencsét* megtestesíti a patkó, és vannak *mitikus* lények is, mint a sárkány, amely átalakulást és kitartást szimbolizál. (HEMINGSON 2009)

2.3 Motivációs erők

Mi a motiváció?

A motiváció az összes belső folyamatainkat jelöli, amelyek tevékenységre vesznek rá minket céltudatosan. Két fontos kérdést lehet boncolgatni ezzel kapcsolatban:

- Mi indítja el, mozgatja és tartja fenn a viselkedést?
- Milyen tényezők határozzák meg az irányokat: miért cselekszek most így, máskor azonban máshogy?

Az [attitűd](#) alfejezetnél már kifejtésre kerültek az emberi szükségletek és csoportosításuk, ahol is megkülönböztetünk elsődleges és másodlagos (tanult) motívumokat. A tanult motívumok alatt megemlíteném, hogy nagymértékben a szocializáción alapszanak. Összeségében a segítségükkel határozzuk meg a céljainkat. (TÓTH 2014)

Motiváló erő a tetováltatás során

Kutatásom során találkoztam Szendi Gábor pszichológus nyilatkozatával, ami 13 évvel ezelőtt készült. Az akkori meglátása és kutatása szerint az emberek motiválását leginkább az exhibicionizmus, lázadás és szembenállás fejezte ki és nem az individualizmus, az önkifejezés. (SINGER 2009)

Silke Wohlrab szerint a test módosítása 10 kategóriába sorolható motiváció szerint:

- jellem kiemelése- tudatában van a küllemének (önkifejezés)
- művészet és divat
- személyes magyarázat- mérföldkövek (érzelmi indíttatás)
- fizikai rezisztencia- „kibírtam, erős vagyok”
- egy csoporthoz tartozás és elkötelezettség (szubkultúra)
- lázadás a társadalom/ szülők ellen
- kultúra, tradíciók
- dependencia (függőség)
- szexuális vonzerő

- impulzív döntések (csak megtetszett) (KISS 2020)

Ezt kibővíteném a *tökéletlenségek elfedésével*, amikor is a tetoválás segítségével elfedünk hegeket, égési sérüléseket, striákat, műtéti nyomokat stb. (HUNTER 2020)

A fenti kategóriák között van átfedés. Összeségében elmondhatjuk, hogy napjainkban a tetoválással a testünk feletti rendelkezést, kibontakozást, a történeteinket és egy kis lázadást akarunk elérni. Egy rossz tapasztalt utáni tetováltatással az énképemet szeretném újra építeni. Atkinson és Carroll szerint a tetoválás segíti átvészelni a traumákat. A tetováltatás fáj, de az egyén tudja kontrolálni a testét, viszont egy tőle független traumát már nem. (KISS 2020) Továbbá állhat a háttérben az is, hogy sok ember unalmasnak érzi magát, elveszettnek és üresnek, ezzel párhuzamosan egy kis feltűnési vágy is bujkál e mögött. Lehet számunkra egy támaszpont, ami állandóságot nyújt az egyre gyorsuló világban. A lelki vívódások is vezethetnek tetováltatáshoz, amivel csak annyi a baj, hogy pillanatnyi megnyugvást hoz, mivel az egyén egy bizonyos idő elteltével rájön, hogy ami belül zavaros azt egy tetoválás nem tudja megoldani, ettől nem lesz más személy. Dr. Buda Béla megítélése szerint a tetoválás nem okozhat függőséget, és nincs közvetlen kielégülés a megszerzése után. (SINGER 2009) Szokták mondani a kivételek erősítik a szabályt, én a kivételek csoportját erősítem. Hogy kézzelfoghatóbb példát hozzak, a vendégeim körében is nagyon sok ügyféltől halottam vissza, hogy hiányzott neki az érzés (hogy tetoválják), és maga a „rítus”, miután pedig be lett fejezve egy egész karos projekt önelégült vigyorral az arcán kért újabb időpontot. Amennyiben a tetoválás szép lesz az egyén pozitív visszajelzést fog kapni a környezetétől (már aki nem veti el instant a tetoválást), tehát a pozitív visszajelzések megerősítik azt, hogy jól döntött és készíthetnek egy újabb tetoválás készítésre is, de az ellenkezője is előfordulhat.

2.4 Divat és trendek

Mint tudjuk egyre több eszköz áll rendelkezésre a tetoválást illetően. Gépek-, tűk arzenálja és gyönyörű színek több millió árnyalata. A trendek tekintetében pedig az állapítható meg, hogy jelenleg nagyon fontossá váltak az ideálok, testminták követése. Mindenki sportos, szexi és hibátlan akar lenni külsőleg, és a tetoválás ezt csak mégjobban felértékelteni.

Nem kell messzire visszamenni az időben, közel 20 éve még a nonfiguratív minták és ilyen jellegű feliratok voltak felkapva. 2022-ben az egyszerű, elegáns, letisztult tetoválások vannak a közkezdvelés górcsővében. A fekete és éles vonásokat, sötétebb árnyalatú színeket felváltották a pasztellszínek és a lehelet finom vonalak. A stílusok új csoportokkal

bővültek ki, mint például a dotwork (pontokból épül fel a minta), linework (egyszerű kontúrvonalas minták), whip shading (a minták árnyalása lehet finom).

Legnépszerűbb tetoválható testrészek manapság a megfigyeléseim alapján:

- csukló
- boka
- alkar: külső, belső
- nyak
- felkar, könyök fölött
- comb külső része
- kézfej, ujjak
- mell alatt, has

A ma hódító népszerű mintákra a primer kutatásom során térek ki.

3. Anyag és módszer

3.1 Anyag

Szekunder adatgyűjtés:

A kutatásomat szekunder adatok elemzésével kezdtem el, amelyet lényegében a [szakirodalmi](#) rész ölel fel teljességében. Ezen adatok pszichológiai, szociológiai és kultúrtörténeti ismeretekből állnak. A tetoválással kapcsolatban fontosnak tartottam, hogy az egyént, mint fogyasztót befolyásoló tényezőket pszichológiai és szociológiai szempontok alapján közelítsem meg (az egyén és a belső érzékelése, valamint a környezete). Továbbá elengedhetetlen volt, hogy ne mutassam be a tetoválás kultúráját és történetét, hiszen ezen ismeretek tájékoztatása nélkülözhetetlen a kutatási probléma feltárása és értelmezése során.

Primer kutatás:

A primer kutatást megelőzően készítettem egy vázlatot, amelyben meghatároztam a kutatásom céljait (a bevezető részben ismertetésre került) és a hozzá kapcsolódó hipotéziseket (lentebb kifejtésre kerül), a kutatáshoz szükséges mintavételi eljárást, a célcsoport lehatárolását és a kérdőív futtatásának idejét. Kutatásom során az elsődleges adatgyűjtés jellemző módszerét is alkalmaztam, azon belül is a *kérdőíves megkérdezés* eszközt. A kutatásom bázisát egy 22 kérdésből álló, önkitöltős, online kérdőív alkotja. A

megosztási platformként a *Facebookot* és *Instagrammot* használtam, azon belül is a saját oldalamon, továbbá tetoválásokról szóló csoportokban került megosztásra. A kérdőív megszerkesztését a *Google Forms* alkalmazás segítségével készítettem el. Fő célom a fogyasztói magatartást befolyásoló tényezők vizsgálata a tetoválás szolgáltatás piacán, így a megkérdezést a kereslet (fogyasztói) oldaláról közelítettem meg. A minta nagyságát képző személyek száma $n=209$. A mintavételi kereten belül az önkényes mintavétel került kiválasztásra. Az indok nem más, mint az idő- és költséghatékonyság. Az önkényes minta valószínűségi minta a mintavételi keretből, ami azt jelenti, hogy egyszerűen elérhető alanyok kerülnek a mintába (eltérő nemű, életkorú, eltérő jövedelemmel rendelkező személyek). (KOVÁCS I. 2017) Fontos kijelentenem, hogy a minta nem reprezentatív. A célközönség 16 éves kortól 60 év fölé terjed ki, nem intézeti népesség. Azonban ez a kérdésköröm tartalmaz egy 16 év alatti kategóriát is. Magyarázat képpen, azért határoztam eme csoport beletételét is, mivel szülői nyilatkozat hozzájárulásával is készíthető tetoválás (volt már példa rá, hogy 15 éves volt a vendég), azonban a válaszadások során ez a csoport érintetlen maradt. A felépített kérdőívem minden személyt érinthet, tetovált és nem tetovált embereket egyaránt

3.2 Módszer

Szekunder adatgyűjtés:

Az [irodalmi áttekintésben](#) (szekunder adatgyűjtés) összegyűjtöttem minden olyan szükségeszerű információt, amely egyértelműen, vagy csak szorosan kapcsolódik az adott témakörömhöz. Ezen adatok több szerzőtől származnak és elsődleges célja, hogy segítsen pontosítani a kutatás problémáját, illetve a primer kutatásom kiindulási alapját képezze. Az indok amiért alkalmaztam ezt az adatgyűjtési módszert, nem más, minthogy díjmentes és gyors, könnyen hozzá lehet jutni az információkhoz rövid időn belül és könnyen fel is dolgozhatóak. A szekunder módszer alapjait a statisztika tantárgy keretein belül sajátítottam el. Az adatokat, tényeket és fogalmakat nagy részben könyvtárból kölcsönzött könyvekből gyűjtöttem, emellett még feldolgoztam számos internetes oldal tartalmait is. Csak elméleti háttérrel biztosítottak a szakdolgozatom elkészítéséhez, nem végeztem számításokat velük. A szerzett információk elemzése során értékeltem őket megbízhatóság, aktualitás és tartalom szerint, ezt követően körvonalazódtak a kutatási hipotéziseim. A szekunder adatok gyűjtése és elemzése 2 hetet vett igénybe, 2022.09.19-től 2022.10.02-ig tartott.

Primer kutatás:

A kérdőívezés, mint kvantitatív megkérdezési forma, biztosította számomra a valódi és világos adatok gyűjtését. Eme módszert is szintén az egyetemen tanult statisztika tantárgy alatt szereztem meg. A mintavétel időpontja: 2022. 10. 03-tól - 2022. 10. 09-ig zajlott, tehát egy teljes hetet ölelt fel. Gyakoriságát tekintve egyszeri mintavétel. A kérdéseim fő- (kutatásomhoz közvetlenül kapcsolódó) és kiegészítő (*nem, kor, foglalkozás- személyes kérdések*) kérdésekből állnak. A válaszok strukturáltsága szerint zárt kérdéstípust alkalmaztam, köztük kétkimenetelűt (*Ön követi a tetoválás trendeket- Igen/Nem*), illetve többkimenetelűt (*Az Ön döntéseit a tetoválásról befolyásolja a jelenlegi munkahelye? – Igen/ Nem/ Korlátozott mértékben igen*). Annak ellenére, hogy korlátozott opciókat tartalmaznak, az ok amiért ez került választásra nem más, mint a gyorsabb elemzés lehetősége. Amint azt már a szakirodalomban is kifejtettem, ebben a témakörben az attitűd, az egyénben lejátszódó folyamatok és külső ingerek igen fontos szempontok a kutatásom során (pl. *Az Ön ismertségi körében van/ vannak tetovált személy/személyek? - Igen/ Nem/ Nem tudok róla*), ennek fényében a kérdésfelvetés célja szerint a kérdőívem nagy részét tárgyköri kérdések alkotják (pl. *Ön mennyire tartja fontosnak a felsorolt szempontokat tetováló szalon választása esetén? Higiénia/Felszereltség/Parkolási lehetőség/ Hivatalos szalon legyen/ Vendégek fogadása/ Alkalmazottak megjelenése/ Panaszkezelés/ Nyitvatartási idő/Szalon megjelenése/ Lakóhelytől való távolság –Nem fontos /Kevésbé fontos/ Semleges/ Fontos/ Nagyon fontos*), melyek révén feltárulhat a válaszadó értékrendszere. Ezen belül a könnyebb szelektálás érdekében szűrő kérdéseket használtam: *Önnek van tetoválása? - Igen/ Nem, de szeretnék/ Nem, és nem szeretnék*, illetve az előbbi helyt áll bevezető kérdésként is, amely segítségével a kontaktus megteremtését szorgalmaztam. Igyekeztem a kérdések megalkotása során a legcélratoróbb válaszok adására. Ilyen kérdés pl. *Önt mi vezérelte a tetoválás elkészítésében? – Régóta elhatároztam/ Fogadásból/ Csak megtetszett egy minta/ Érzelmi indíttatásból*. A kérdések logikai sorrendben kerültek felállításra figyelembe véve a fokozatosság elvét, a könnyedebbekről haladtam a nehezebbek felé. Ráhangoló kérdések bevetésével (mint pld. *Milyen típusú tetoválásokat részesít előnyben? – Színes/ Fekete-fehér/ Egyik sem/ Mindkettő*) igyekeztem felkészíteni a válaszadót az érzékenyebb kérdésekre (pl. *Önt befolyásolják mások véleményei abban, hogy tetováltasson? – Igen/ Nem*). A semlegesség elvét teljes mértékben betartottam a kérdések megfogalmazásánál (pl. *Ön mit gondol a tetoválásokról? – Önkifejezés egyik eszköze, szeretem a tetoválásokat/ Nem látom az*

értelmét. Csak elcsúfítják magukat vele az emberek/ Nem zavar, ha másokon van, de én nem szeretem/ Érdekesnek tartom). A feleletválasztós kérdések között akadnak metrikus skálás kérdéstípusok is, mint pl. *Önt mennyire befolyásolják a tetoválások árai? – 1-5-ig terjedő skála, ahol az 1- Nem befolyásol és az 5- Nagyon befolyásol.* A kérdések túlnyomó része pedig kvalitatív jellegűek, a 22-ből csupán 2 kvantitatív: *Mi az Ön életkora? Önnek mennyi a havi nettó jövedelme?* A válaszadók kor és anyagi helyzete szerinti megoszlása vegyes szerkezet mutat, mind a munkahely és végzettség alapján is. Ezen kérdések során igyekeztem csoportokat létrehozni, hogy megkönnyítsék a válaszadást, illetve ne érezzék magukat kényelmetlenül a kitöltők (*Önnek mi a foglalkozása? – Fizikai munkás/ Szellemi munkás/ Vezető beosztású/ Vállalkozó/ Munkanélküli/ Nyugdíjas/ Diák/ GYES/GYED*) A kategorizálás egyúttal megkönnyítette a munkám menetét. (TAMUS 2011)

A kutatásom alatt felállított hipotézisek elemzése során kapcsolatokat keresek az ismérvek között. Az alkalmazott aspektus kvantitatív, amely alkalmas a számszerű adatok statisztikai elemzésére. Az adatokból készített adatbázisom tartalmaz kvantitatív és kvalitatív ismérv változatokat. Mindezeket egy Excel fájl formátumban összesítettem, a továbbiakban pedig ugyanebben a programban végeztem el a számításaimat. Mivel a minta elemszáma alacsony, ezért csak becsülni tudom a populáció jellemzőit. A becslést egy 95%-os megbízhatósági szint mellett végeztem el (alfa- hibahatár =5%). A hipotézisek közötti kapcsolat elemzését keresztábrával, azaz khinégyzet próbával, analizáltam. A kiválasztott kérdések összevetései alkalmasak lehetnek időbeli összehasonlításra is.

Kutatási hipotézisek

- Az egyéniség kifejezésének a korlátja a munkahely. (Tapasztalataim alapján a munkahelyi szabályzatok tilthatják a tetoválás meglétét, vagy amennyiben van takartatni kell, és a minta milyenségével kapcsolatban is támaszthatnak követelményeket pl. vallási, politikai preferenciák kinyilvánítása tilos. Ezek a szabályzások pedig kapcsolatban állhatnak az egyén beosztásával) - **H1**
- A tetoválás negatív megítélése súlyosan befolyásolja a tetoválás elkészülését. – (Részletezve a szakirodalmi áttekintésben is, a környezetünk hatással van ránk. A dicséret ösztönző, a bírálat pedig fékezheti az egyén döntéseit.) – **H2**
- A tetoválást nagy mértékben befolyásolja, hogy az adott egyén környezetében van tetovált személy. (Véleményem szerint, amit látunk, hallunk, akarunk és

tudatosságunk ellenére befolyásol minket valamilyen szinten valamilyen irányba.)

– **H3**

- Az egyén jövedelmi helyzete befolyásolja a tetoválás elkészülését. – **H4**
- A tetovált emberek motivációja leginkább érzelmi alapokon nyugszik. (Úgy gondolom a legnagyobb belső mozgatórugónk az érzelmeink, ez az, ami hajt és visszafog minket.) – **H5**
- A tetoválást negatív jelentés tartalommal látják el a nem tetovált emberek. -**H6**
(Fennállhat annak az esélye, hogy a nem tetovált egyének között akadnak merev énképpel rendelkező személyek, akik meggyőzése nehéz vagy lehetetlen, és egyben nincsenek pozitív véleménnyel a tetoválásról.)
- A magasabb iskolai végzettséggel rendelkező személyek megfontoltabb döntésből tetováltatnak. -**H7**
- A fiatalabb korosztály elfogadottabb a tetoválásokkal szemben, mint az idősebb korosztály. (Észrevételeim szerint a fiatalabb korosztály sokkal nyitottabb minden újra és elfogadottabban kezeli ezeket, mint az idősebb korosztály.) – **H8**

A fennmaradó kérdésekből kimutatásokat készítettem a témakör kontextusában (mint pl. *nem és kor szerinti megoszlás; tetoválások fajtáinak preferálása; tetoválás népszerűségének megítélése és a trend követése; divattetoválások megszavaztatása; tetoválások árainak befolyásoló képessége; tetováló/ tetováló szalon választása megadott szempontok értékelésével; alkalmazott platformok tetováló keresésre*). Ezen ismérvekkel történő számításaim során kimutatásokat végeztem, valamint a továbbiakban saját szerkesztésű grafikonokkal szemléltetem a kapott értékeket.

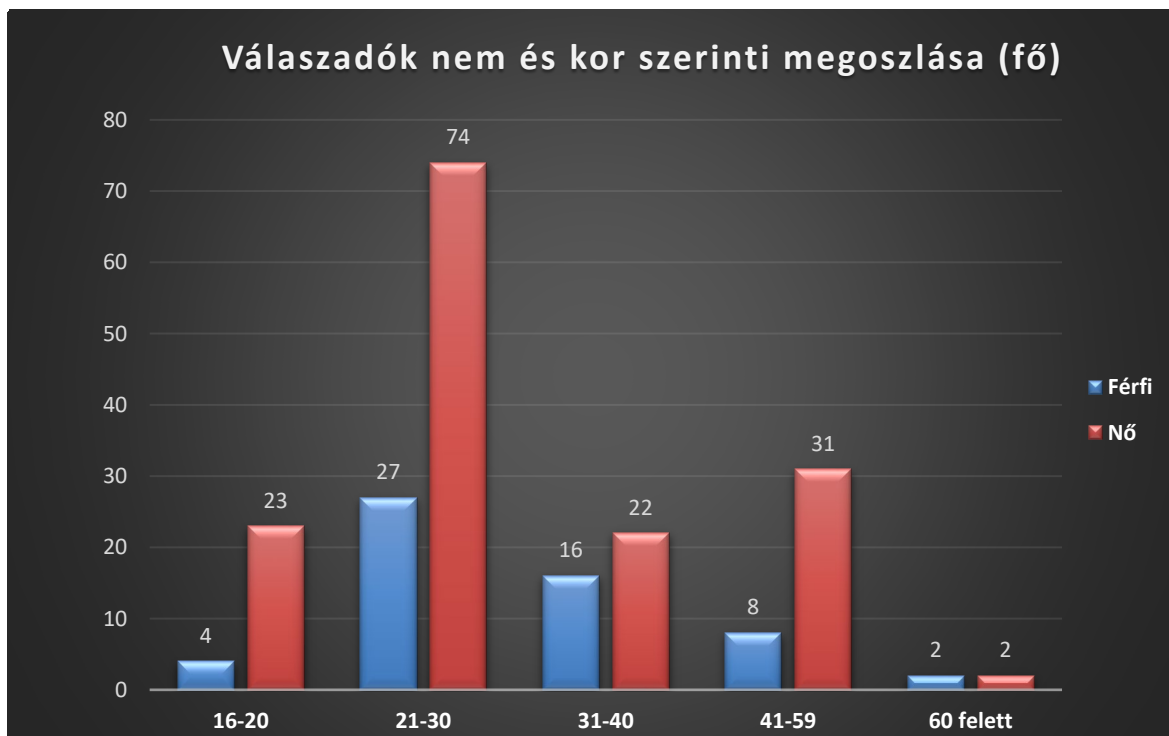
4. Eredmények és értékelésük

Az alábbi fejezetben ismertetésre kerül a felállított hipotéziseim elemzése és bemutatása, a kiválasztott kérdések közötti kapcsolatok meghatározása. Az eredmények szemléltetését a demográfiai adatok bemutatásával kezdeném.

4.1 Demográfiai adatok bemutatása

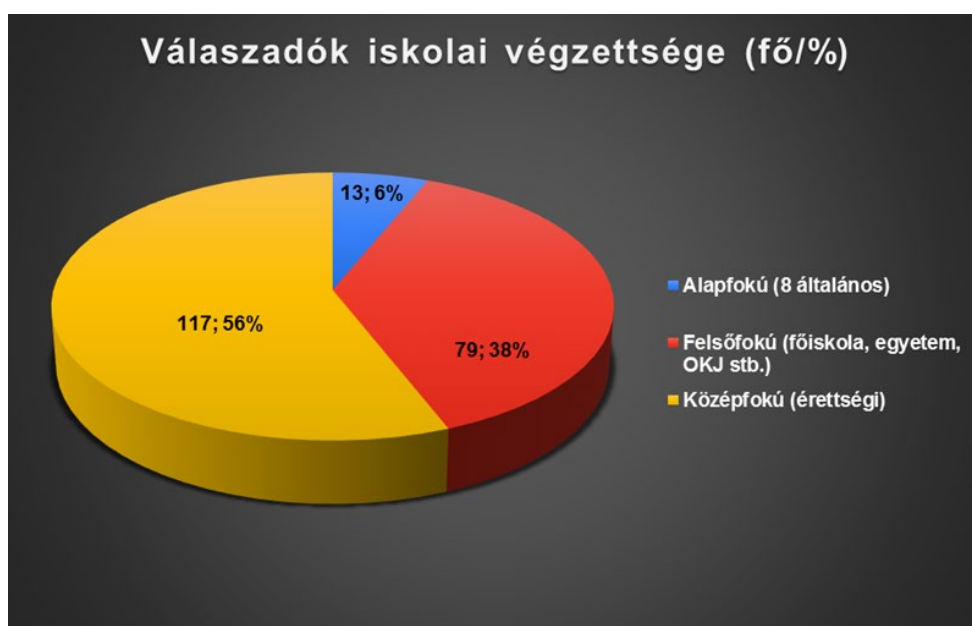
Az online kérdőívemre érkezett válaszok mennyisége összesen 209 darab. Egy összesítő oszlop diagrammot készítettem a kitöltők *neme* és *életkor* megoszlásairól, ami a **2. ábrán** látható. Mint láthatjuk a válaszadók 72,7 %-a nő (152 fő), 27,3 %-a pedig férfi (57 fő). Az életkorok megadásánál az érintettek csoportok közül választhattak. Amint a diagramm is

mutatja, a legnagyobb elemszámmal rendelkező osztály a 21-30 év közöttiek, összesen 101 fővel (27 férfi és 74 nő megoszlásában), a második helyen szerepel a 41-59-es korcsoport 39 fővel (8 férfi és 31 nő), illetve szorosan mellette, csupán egy fővel kevesebb a 31-40 évesek csoportja (16 férfi és 22 nő). (Felhasznált kérdések: 1, 2.)

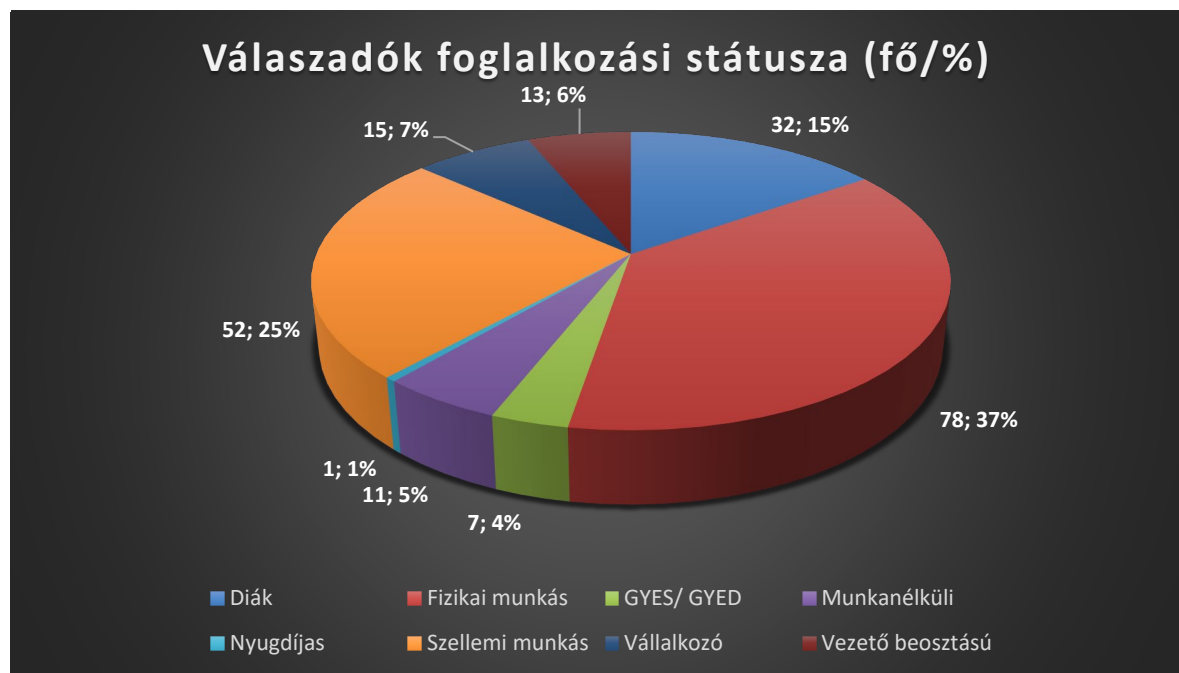
2. ábra: Válaszadók nem és kor szerinti megoszlása (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

A második fontos kifejtendő kérdés nem másra, mint a kitöltők iskolai végzettségére irányul (3. ábra). 209 főből több, mint felének (56%), 117 embernek, van középfokú

3. ábra: Válaszadók iskolai végzettsége (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

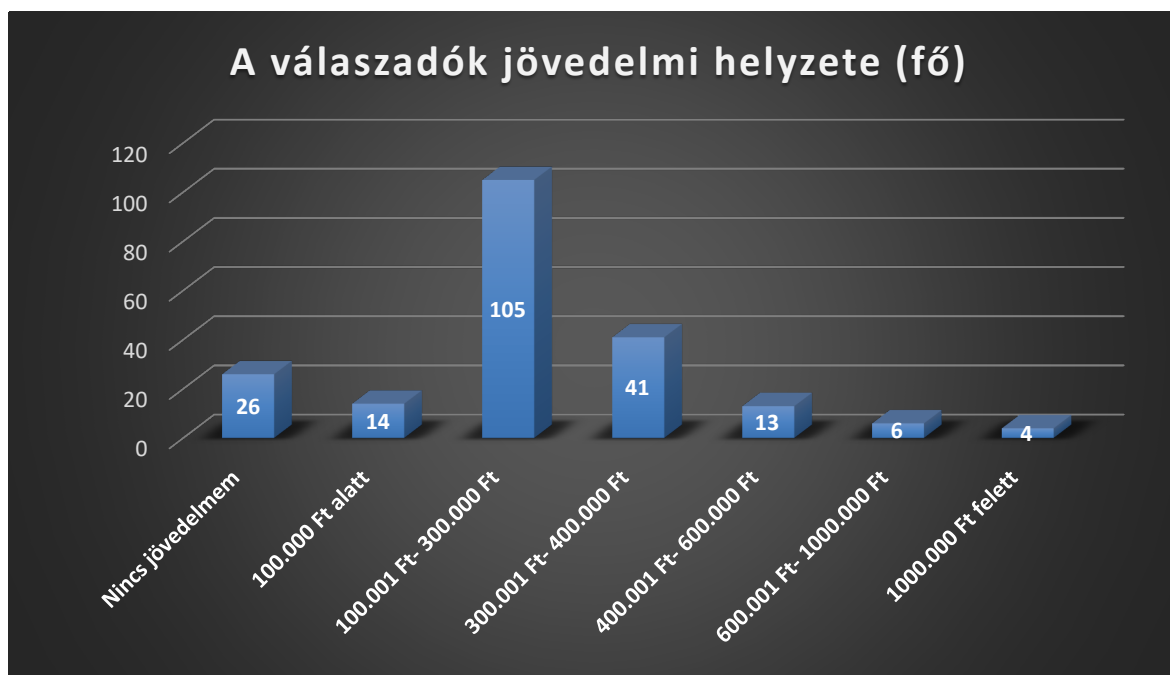
végzettsége, 79 egyén rendelkezik felsőfokú végzettséggel (38%) és mindössze 13 személynek (6%) van csak alapfokú iskolai végzettsége. Tehát elmondható, hogy a megkérdezett egyének nagy része művelt, rendelkezik érettségivel. Ez az adat a továbbiakban is szerepet nyer a 7-es hipotézisem vizsgálatánál. (Felhasznált kérdés: 20) Ebben a témakörben hátramaradt kérdések a válaszadók foglalkozásával és jövedelmi helyzetével foglalkozik. A foglalkozási viszony diagrammját (4. ábra) vizsgálva látható, hogy

4. ábra: Válaszadók foglalkozási státusza (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

A visszajelzések alapján az egyének legnagyobb része fizikai munkás 209 főből 78 fő (37%), amit követnek 52 fővel (25%) a szellemi munkások és 32 fővel (15%) a diákok csoportja. Összesen 13%-ot képviselnek együtt a vállalkozó és vezető beosztású emberek. Az egésznek csupán egy kis hányada munkanélküli (11 fő- 5%), 4 fő (11%) GYES/GYED-en van, 1 fő pedig nyugdíjas. (Felhasznált kérdés: 21) Az előző kérdéssel összevetve megfigyelhető, hogy a felsőfokú végzettséggel rendelkezők százalékos értéke, megegyezik a vezető beosztású, vállalkozó és szellemi munkát végző személyek százalékos értékével (mindkét esetben 38%), továbbá a munkanélküliek száma csupán 2 fővel kevesebb, mint a 8 általánossal rendelkezők száma. Azonban fontos kijelentenem, hogy ezen összefüggések csak konkrét számításokkal nyernek megalapozottságot. Következő lépésként áttérhetünk a jövedelmi helyzetre (5. ábra). 209 főből összesen 26 ember nem rendelkezik jövedelemmel (12,4%) a maradék 183 fő (87,6%) pedig igen. A legtöbb egyén nettó havi jövedelme 100.001- 300.000 Ft közé esik (105 fő), ami az összlétszám felére igaz, a legkisebb

arányal pedig az 1000.000 Ft feletti jövedelem csoport rendelkezik, csupán 4 fővel. A többi csoport csekély létszámot reprezentál.

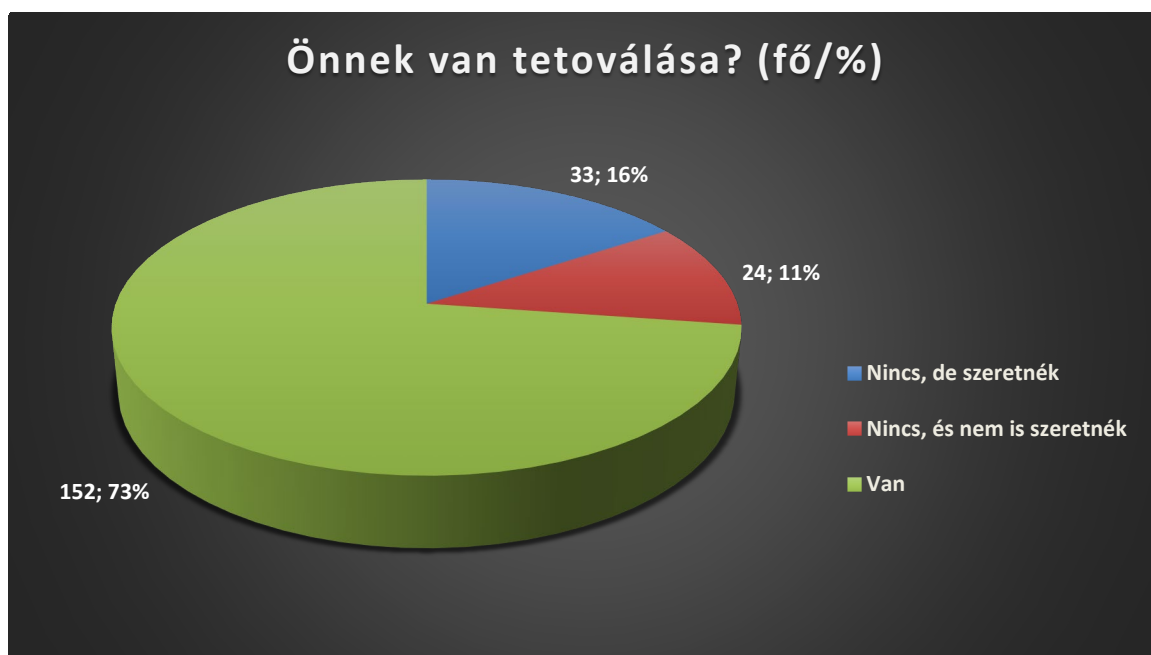
5. ábra: A válaszadók jövedelmi helyzete (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

A 100.000 Ft alatti jövedelmek majdnem megegyeznek (14 fő) a 400.001- 600.000 Ft közötti jövedelemmel rendelkezők számával (13 fő.) (Felhasznált kérdés: 22.) Az ehhez tartozó kérdéskör is szintén felhasználásra kerül a 4-es hipotézisem cáfolásánál.

4.2 Kutatási hipotézisek eredményei

A hipotéziseim vizsgálatát bevezetésképpen egy tárgyköri kérdéssel indítanám (**6. ábra**). A legfontosabb kérdés, ami egyben szelektált is a válaszadók között, az nem más, mint, hogy rendelkezik, avagy nem tetoválással az egyén. A megkérdezettek 73%-os arányban viselnek a testükön valamilyen mintát, és 27%-os arányban nem, amely további két részre oszlik: 16%-ot megtestesítő tetoválásra vágyókra és 11%-os tetoválásra egyáltalán nem vágyókra. Tehát kijelenthető, hogy a kérdőív kitöltése leginkább a témában érintett

emberekre volt hatással. (Felhasznált kérdés: 3)

6. ábra: Önnek van tetoválása? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

Ez az adat összesen 6 hipotézisemnél jelent kulcsfontosságú szerepet. Mint említettem már, a kutatásom célja a fogyasztói magatartást befolyásoló tényezők vizsgálata a tetoválás piacán. Az alábbi megfogalmazott hipotéziseimmel igyekszem feltárni, esetenként cáfolni azokat a befolyásoló tényezőket, amelyeket a szakirodalmi kutatásom során véltem felfedezni. Ilyen befolyásoló külső és belső tényezők: a válaszadó munkahelye és jövedelme, visszajelések az egyén környezetéből, van tetovált érintettség az egyén közvetlen környezetében, az érintett kora és iskolázottsága, továbbá a kérdezett belső indíttatásai (pl. érzelmi motiváció).

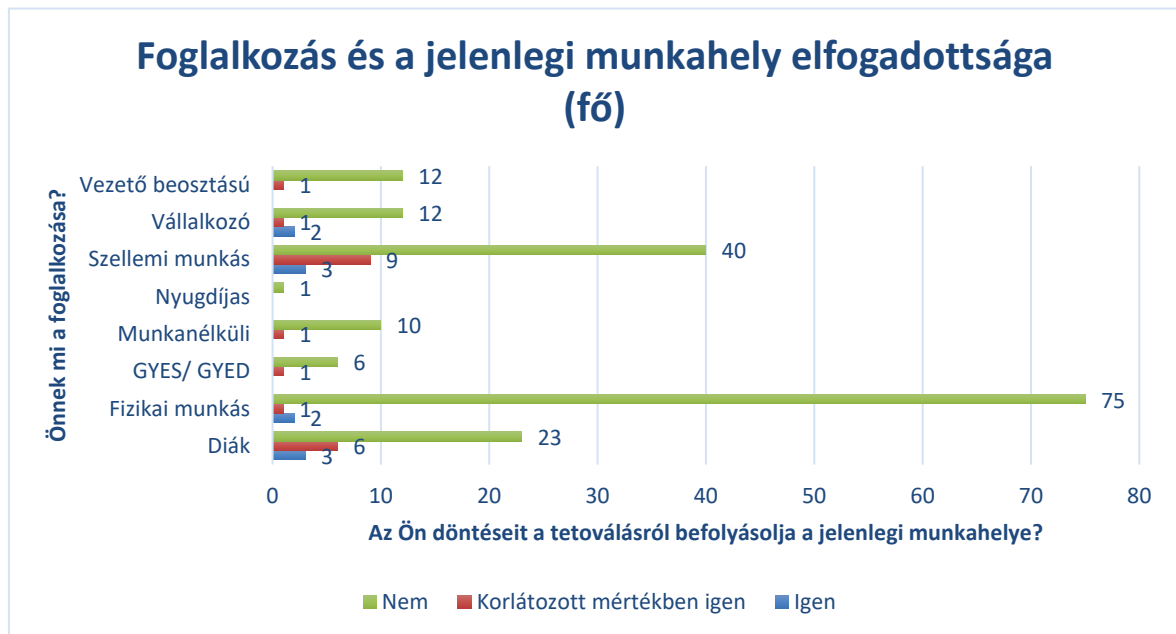
Hipotézis 1: Az egyéniség kifejezésének a korlátja a munkahely. - Nem teljesül

Az első hipotézisemet két féle szempont szerint elemeztem, mindegyiket külön- külön. A szempontok:

- a.) Az egyén jelenlegi munkahelye befolyásolja a tetoválásokkal kapcsolatos döntéseit. –
Az egyén foglalkozása. *Felhasznált kérdések: 12-21- Nem teljesül*

Az alábbi diagramm (7. ábra) összeveti a válaszadók foglalkozását és a tetoválással rendelkezők/ nem rendelkezők a jelenlegi munkahelyével kapcsolatos befolyásoltságát. A válaszadások alapján a foglalkozások 8 csoportja közül 4 csoporton belül találkozunk igen válasszal. A vállalkozók és a fizikai munkások közül 2-2 fő, a szellemi munkásoktól és a

diákoktól pedig 3-3 fő esetében van uralkodó befolyással a jelenlegi munkahelyük a tetoválással kapcsolatos döntéseikben. Tehát ez összesen 10 főt érint.

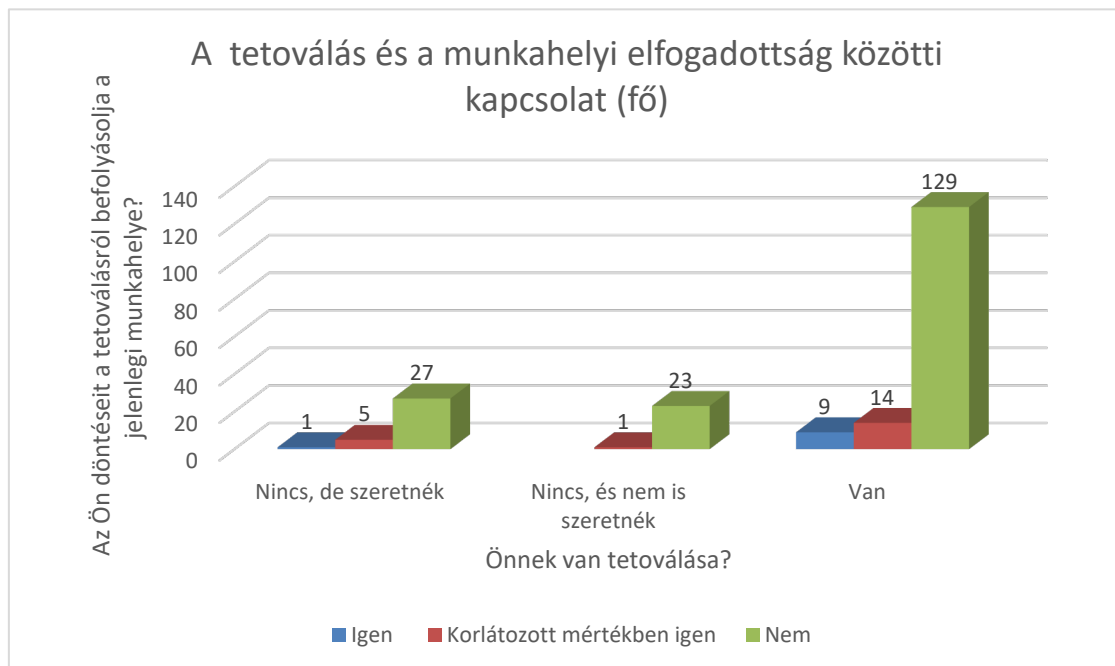
7. ábra: Foglalkozás és a jelenlegi munkahely elfogadottsága (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

A *korlátozott mértékben* kör 20 egyént foglal magába így összesen 179 ember maradt a 209-ből, akit nem gátol a munkahelye a megjelenésében. Ez megerősíti azt a tényt, hogy ma már sokkal elfogadottabbak a munkáltatók a tetoválás kérdéskörével kapcsolatosan. A globalizáció, nemzetköziesedés rotorja a nyitott gondolkodásmódnak és az elfogadásnak.

b.) Kiknek van tetoválása, kiknek nincs és szeretne/ nem szeretne. – Az egyén jelenlegi munkahelye befolyásolja a tetoválásokkal kapcsolatos döntéseit. *Felhasznált kérdések: 3-12- Nem teljesül*

Hasonlóan az előző ábrához ugyanúgy a válaszadó munkahelye az egyik tényező (**8. ábra**), azonban a másik a személyek tetovált és nem tetovált osztályokra terjed ki 6 főnek nincs tetoválása, azonban szeretne, de ezt a jelenlegi munkahelye korlátozza részben vagy

teljesen.

8. ábra: A tetoválás és a munkahelyi elfogadottság közötti kapcsolat (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

Világossá válik, hogy a tetoválással nem rendelkező, és arra nem is vágyó személyek esetében a munkahely nem jelent akadályt a tetováltatásra, mindössze 1 embert korlátozz csak. Tehát ebben az esetben ez nem állhat a háttérben. A tetováltak körében is látunk 9 olyan embert, akinek a munkahelye teljes mértékben, továbbá 14 főt, akit korlátozott mértékben, de befolyásolja a munkahelye, mégis visel tetoválást. Ez a két tény újra megerősíti azt a feltételezést, hogy a munkahely nem rendelkezik erős befolyásoló képességgel. Mindkét esetben (a.- b.) keresztábraelemzést végeztem, amely során az első hipotézisem nem teljesült, nincs kapcsolat az ismérvek között. Ez azt jelenti, ahogy az ábrák is mutatják, hogy napjainkban a munkahely, mint külső befolyásoló tényező, a tetoválás viselésében nem szab gátat.

Hipotézis 2: A tetoválás negatív megítélése súlyosan befolyásolja a tetoválás elkészülését.

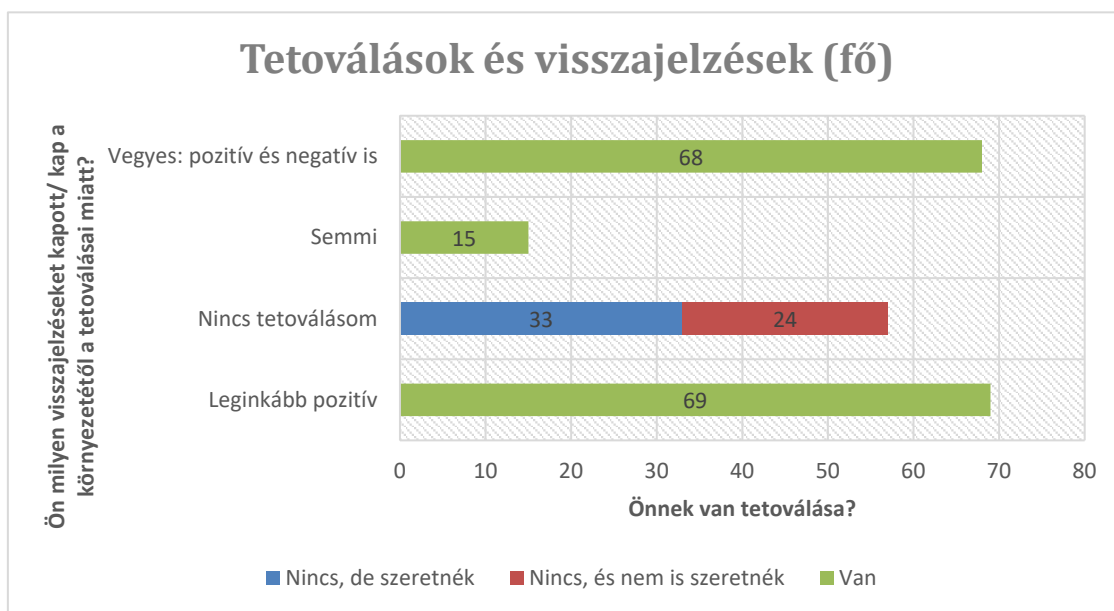
- *Teljesül*

Ebben az esetben is két szempontból közelítettem meg az adott hipotézisemet:

- a.) Az egyén környezetétől kapott visszajelzések a tetoválások kapcsán- Az egyén rendelkezik/ nem rendelkezik tetoválással- *Felhasznált kérdések: 3-14- Teljesül*

Az első szempontban összevetett kérdések között kapcsolatot véltem felfedezni. Vizsgáltam az egyének kapott visszajelzéseit a tetoválásról, illetve azt, hogy birtokában

vannak-e valamilyen mintának (9. ábra).

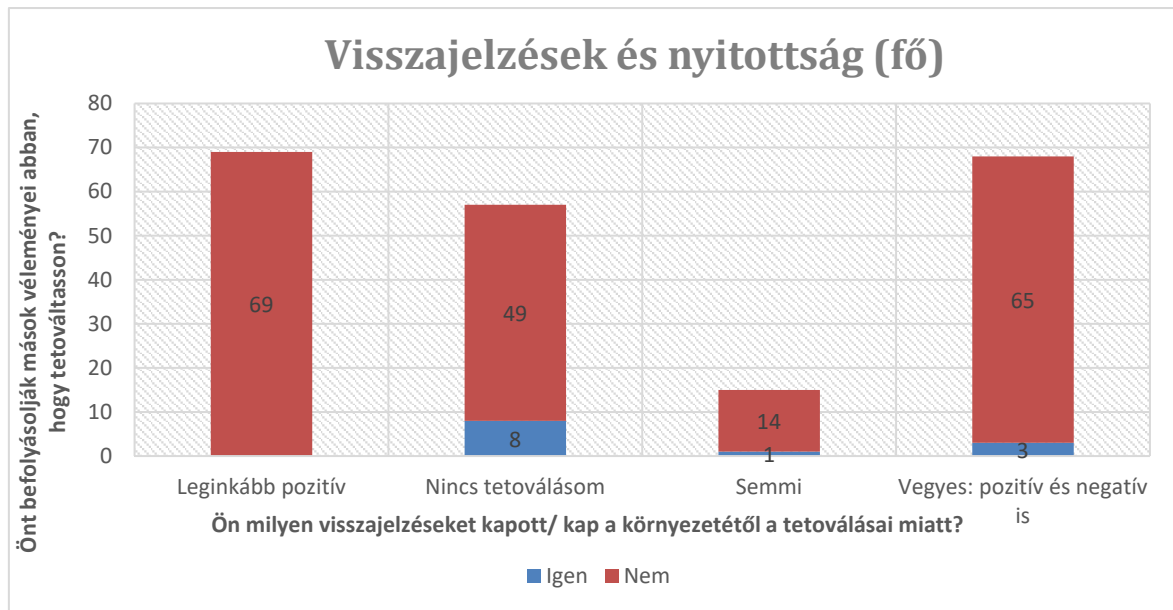

9. ábra: Tetoválások és visszajelzések (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

Itt a legfontosabb szegmensre kell összpontosítani, a tetováltakra. 69 tetovált egyén válaszolta azt, hogy *leginkább pozitív visszajelzéseket kap* a környezetétől. Csak egy fővel lemaradva, 68 személyt, pedig *vegyesen (pozitív és negatív)* érnek az impulzusok. 15 fő pedig nem kap *semmilyen visszajelzést*. A pszichológiai oldalról megközelített elméletek, mi szerint az egyénre hatással van a környezetében lévő emberek véleménye, igaznak bizonyulnak és ebben az esetben láthattuk az érvényesülését. Ezzennel a 2-es hipotézisem megerősítést nyert. De belemélyedve a témába úgy határoztam, hogy még egy dolgot meg szeretnék megvizsgálni.

b.) Az egyént befolyásolja-e mások véleménye- Az egyén rendelkezik/ nem rendelkezik tetoválással. - *Felhasznált kérdések: 14-15- Nem teljesül*

Mint az **a.)** részben láthattuk, adott egyén környezete befolyással van az érintettre. De

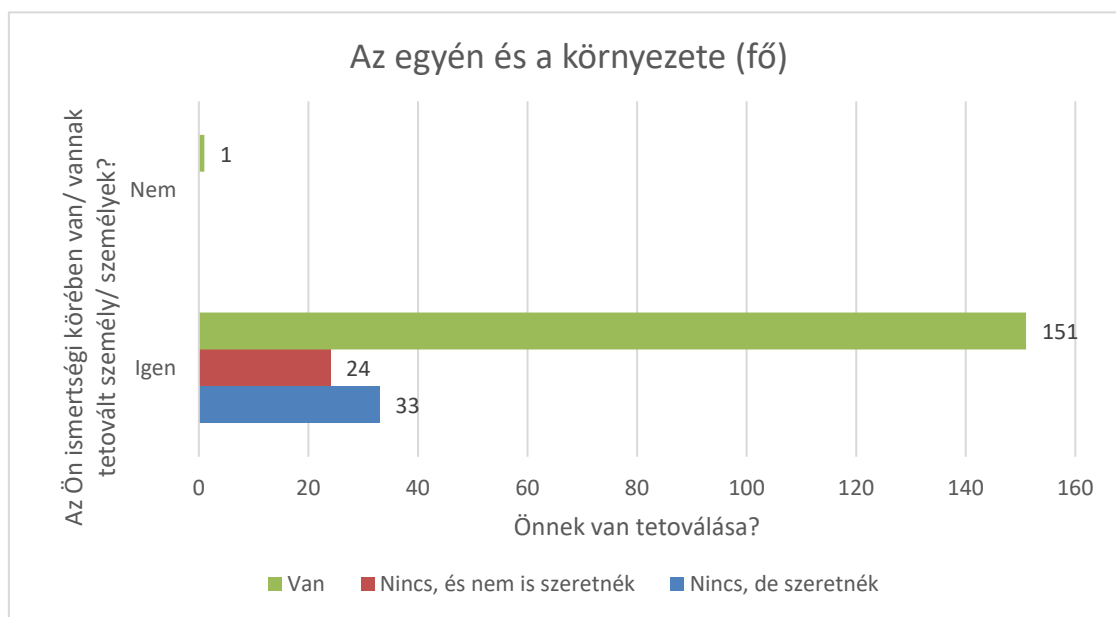
10. ábra: Visszajelzések és nyitottság (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

vajon az egyén ezt hogyan éli meg legbelül? Ebben a részben azt vizsgáltam, hogy az egyének mennyire befolyásolhatóak mások által a döntéseikre tekintve (**10. ábra**). Az előző ponthoz képest, itt fény derül arra, hogy a tetovált alanyok 2,6%-ára (4 fő) érvényes az, hogy befolyásolható mások véleményeivel, a maradék 97,4% pedig az ellenkezőjét vallja. Mindez arra enged következtetni, hogy nagy valószínűséggel közvetett módon hatnak a környezeti visszajelzések az egyénekre, tehát nem tudatosul az alanyban a befolyásoltág (úgy gondolja nem hallgat mások véleményére).

Hipotézis 3: A tetoválást nagy mértékben befolyásolja, hogy az adott egyén környezetében van tetovált személy. – Felhasznált kérdések: 3-11- Nem teljesül

Ez a hipotézis szorosan kapcsolódik az 2-es hipotézishez, annyi különbséggel, hogy itt az alanyok környezetében szereplő tetovált emberek és az alanyok tetováltsági arányukat vizsgáltam. Arra voltam kíváncsi, hogy az egyén közvetlen környezetében lévő tetovált

emberek, hatással vannak- e az egyén tetováltatási hajlandóságára (11. ábra).

11. ábra: Az egyén és a környezete (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

Amint láthatjuk az ábrán, a tetováltak (151 fő) és tetováltatni vágyók (33 fő) ismertségi köreikben vannak tetovált személyek, azonban önmagában ez még nem jelenti, azt, hogy van reláció az ismérvek között. Ezt a megállapítást bizonyítja, hogy a tetoválásra nem vágyó emberek környezetében is vannak tetovált emberek, akiket azonban ez az inger nem befolyásol. Keresztábra elemzéssel kalkuláltam (khinégzetpróba), amelynek eredményeül azt kaptam, hogy a 3-as hipotézisem nem nyert alátámasztást az eredményekkel.

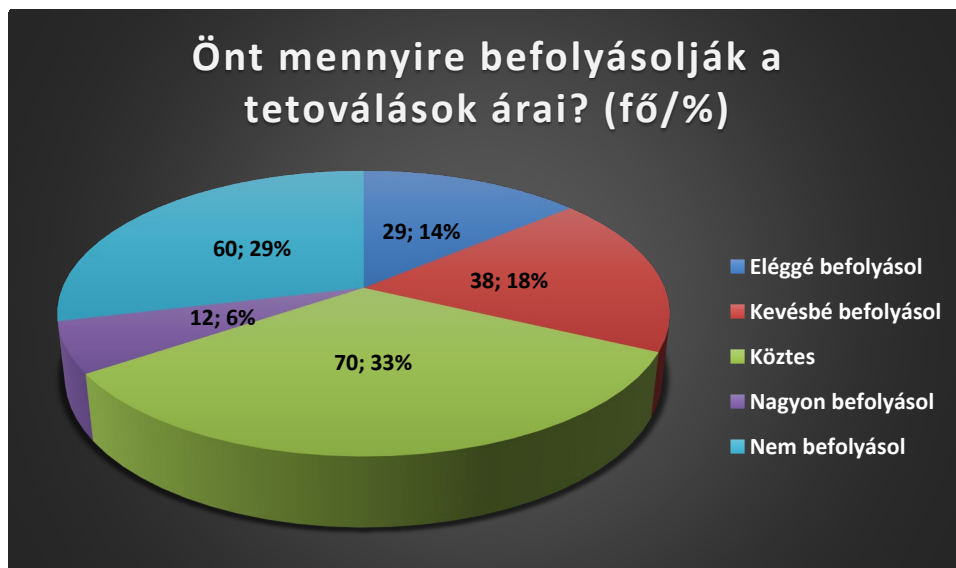
Hipotézis 4: Az egyén jövedelmi helyzete befolyásolja a tetoválás elkészülését. –
Felhasznált kérdések: 3-22- Nem teljesül

A jövedelmet egy elég meghatározó komponensek szoktuk tartani, bármiről is essen szó. Az emberek többsége pedig ár érzékeny, főleg a mostani helyzetre tekintettel nézve (pandémia, háborús helyzet, 10% feletti infláció stb.) A tetoválás egy kiegészítő szolgáltatás lényegében, nem járul az életben maradásunkhoz, élvezeti cikként tekinthetünk rá. Véleményem és saját tapasztalataim alapján, sok esetben az emberek azt keresik, ami jó minőségű, gyorsan kész van és még árban is kedvező. Egy akciós termékre/

12. ábra: A jövedelem és a tetováltatás közötti kapcsolat (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

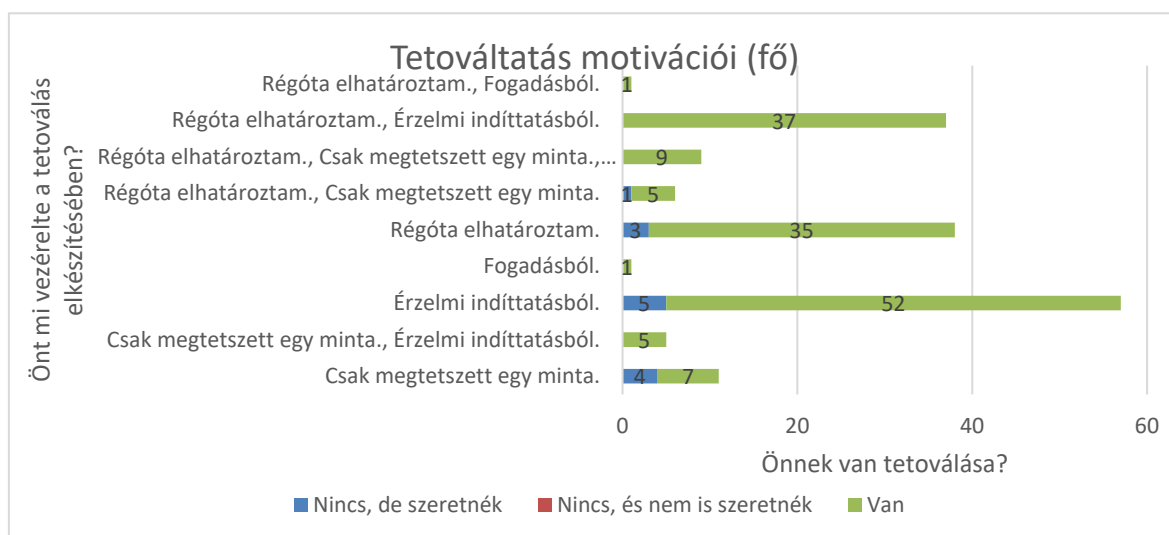
Azonban nem elfeledendő az sem, hogy egy tetoválás nem összehasonlítható egy cipővel, hajvágással. Ezek alapján én is ebből indultam ki. Megvizsgáltam, hogy az emberek keresete és tetováltsági arányuk között létezik kapcsolat, avagy nem. Ahogy az oszlopdiagramm (12. ábra) is mutatja az egyének fizetése nem befolyásolja azt, hogy tetováltassanak. A válaszadók többsége a 100.001 Ft- 300.000 Ft kategóriába tartozik (61 fő), ezt követi 300.001 Ft- 400.000 Ft-os csoport (41 fővel). Mindkét esetben látható, hogy a tetovált egyéneknek a legnagyobb a száma. A 100.000 Ft alatti (14 fő) fizetéssel és jövedelem nélkül (26 fő) rendelkezők esetén is nagyobb az aránya a tetováltaknak, mint a tetoválással nem rendelkezőeknek. Ez a hipotézisem szintén nem nyert alátámasztást, ugyanis, mint külső befolyásoló eszközként a jövedelem, nincs közvetlen hatással arra, hogy az adott személy tetováltasson vagy sem. Ez arra engedhet következtetni, hogy a személyek spórolnak, félretesznek, gyűjtögetnek a tetoválásra, vagy esetlegesen nem a tetoválás minősége lesz a mérvadó. Ezt a hipotézisemet alátámasztotta még egy kimutatás is, az ábrán (13. ábra) pedig láthatjuk, hogy a legtöbb válaszadót *köztesen* (33%) vagy *nem befolyásolja* (29%) a tetoválások ára.

13. ábra: Önt mennyire befolyásolják a tetoválások árai? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

Hipotézis 5: A tetovált emberek motivációja leginkább érzelmi alapokon nyugszik. –

Felhasznált kérdések: 3-10- Teljesül

14. ábra: Tetováltatás motivációi (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

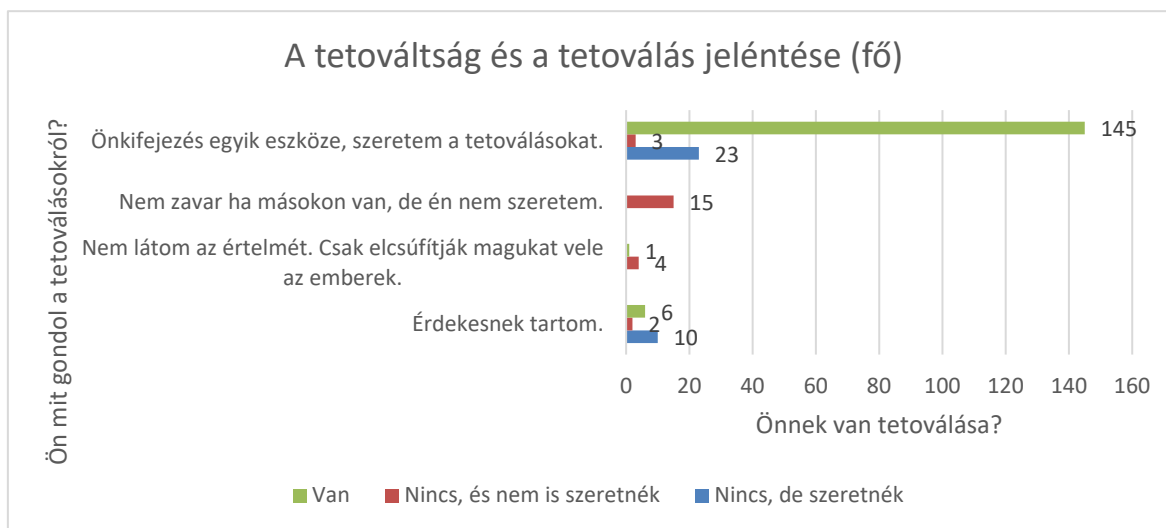
Eddig a külső befolyásoló tényezőkről esett szó, azonban most kitérünk a belső befolyásoló tényezőkre is. Alapul vettem a tetováltságot és azt, hogy mi vezérelte az egyéneket a döntéseikben (14. ábra). A vizsgálódásom alatt összesen 10 csoportfajta jött létre a 4 fő csoportból (*régóta elhatároztam, fogadásból, csak megtetszett egy minta, érzelmi indíttatásból*), melynek értékei variábilisak (és átfedés van közöttük). Amit a csoportok közül kiemelnék az az *érzelmi indíttatás*. Összeszámolva azoknak a személyeknek a számát, akik kiválasztották ezt az opciót 108 fő a 209-ből. A legtöbbször szereplő indok a csoportokban: a *régóta elhatároztam*, 91 fővel. A legkisebb elemszámmal

rendelkező szegmens a *fogadásból* történő tetováltatás 2 személlyel. A hátramaradott utolsó csoport pedig: *megtetszett egy minta*, 31 választással. Utalva a szakirodalmi részben szereplő [motivációkra](#), elmondható, hogy az érzelmeink és masszív elhatározásaink jelentik a legmeghatározóbb faktorokat a divattal és trendekkel szemben. Az *érzelmi indíttatás* és a *régóta elhatározott döntések*, illetve *ezek egyvelege* vezérelte és vezérli a válaszadókat a tetoválás elkészítésében/ elkészíttetésében. A hipotézisemet az eredmények alátámasztották.

Hipotézis 6: A tetoválást negatív jelentés tartalommal látják el a nem tetovált emberek. -

Felhasznált kérdések: 3-9-Teljesül

A szakirodalmi részben a [diszkrimináció](#), [sztereotípiá](#), [előítélet](#) alfejezetben már kitértem arra a problémára, hogy a tetoválás napjainkra nagy részben legyűrte a negatív megítéltetés súlyát, azonban nem teljes mértékben. Ezen hipotézis alatt, ezt a tényt szerettem volna igazolni. Számításaim alapján pedig ez a felvetés igaznak bizonyult. Az alábbi csoportosított sáv diagrammon látható az eredmény. Kapcsolatot kerestem a tetoválások megítélése és a tetovált/ nem tetovált emberek között. Egyértelműen látszik (**15. ábra**), hogy aki tetovált úgy vélekedik a tetoválásról, hogy az az *önkifejezés egyik eszköze* (145 fő).

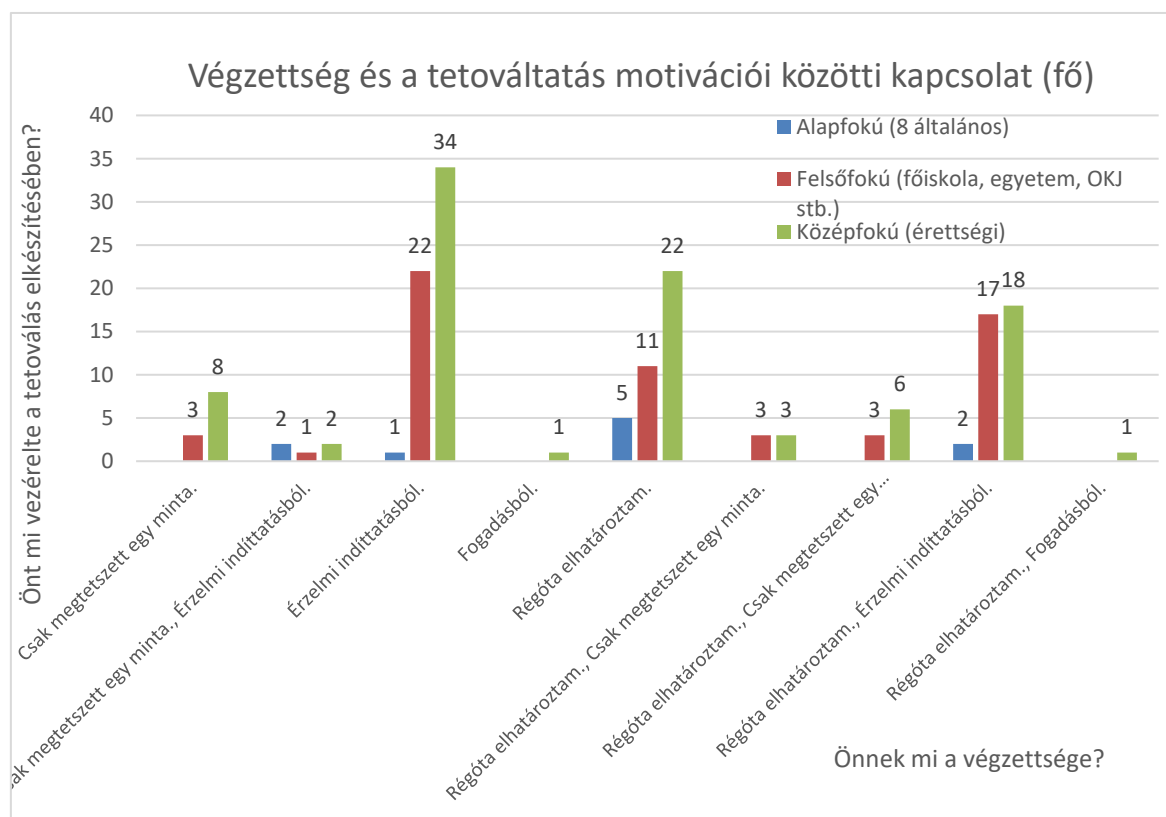
15. ábra: A tetoválság és a tetoválás jeléntése (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

Akinek nincs és nem is szeretne tetoválást, nagyobb részben *nem zavarja, ha másokon van, de ők nem tudják elképzelni magukon* (15 fő). Azonban akadnak olyanok, akik *értelmetlennek tartják* az egészet, mindez csak egy kis hányadát érinti a megkérdezetteknek (összesen 5 fő). Érdekes, hogy van, aki szeretne tetoválást, de mégis

öncsúfító procedúrának tartja (1 fő), feltételezhető, hogy válaszáda esetén nem megfelelő opciót választott ki, esetlegesen további belső vívódások állhatnak a háttérben. Összegezve a kitöltők több, mint 80%-a (81,2%, 171 fő) úgy véli a tetoválás az egyéniséget tükrözik. 8,6%-a érdekesnek tartja, 18 fő, amelyből 10 főnek nincs tetoválása, de szeretne, 2 fő egyáltalán nem akar tetoválást, és a maradék 6 fő pedig tetovált. Innen is látható, hogy a tetovált személyek mozgatórugója lehet a kíváncsiság is, nem csak az egyediség külvilág felé való kikiáltása. A vegyes kép ellenére a két ismerv között létezik kapcsolat, melynek (Carmer féle számolás útján kalkulált) szorossága 46%-ra becsülhető. Elmondható, hogy ténylegesen nagy mértékben pozitív a megítélése a tetoválásoknak, azonban még mindig akadnak ezzel szemben érvelő egyének.

Hipotézis 7: A magasabb iskolai végzettséggel rendelkező személyek megfontoltabb döntésből tetováltatnak. - Felhasznált kérdések: 10-20- Nem teljesül

A demográfiai kérdések elemzésénél kiderült, hogy a válaszadók nagy része rendelkezik középfokú végzettséggel és csupán csak egy kis hányada általános végzettséggel. Ebben a részben pedig szeretném bemutatni, hogy az egyének tanultsága és a kiválasztott tetoválásra vonatkozó okok között nincs kapcsolat **(16. ábra).**

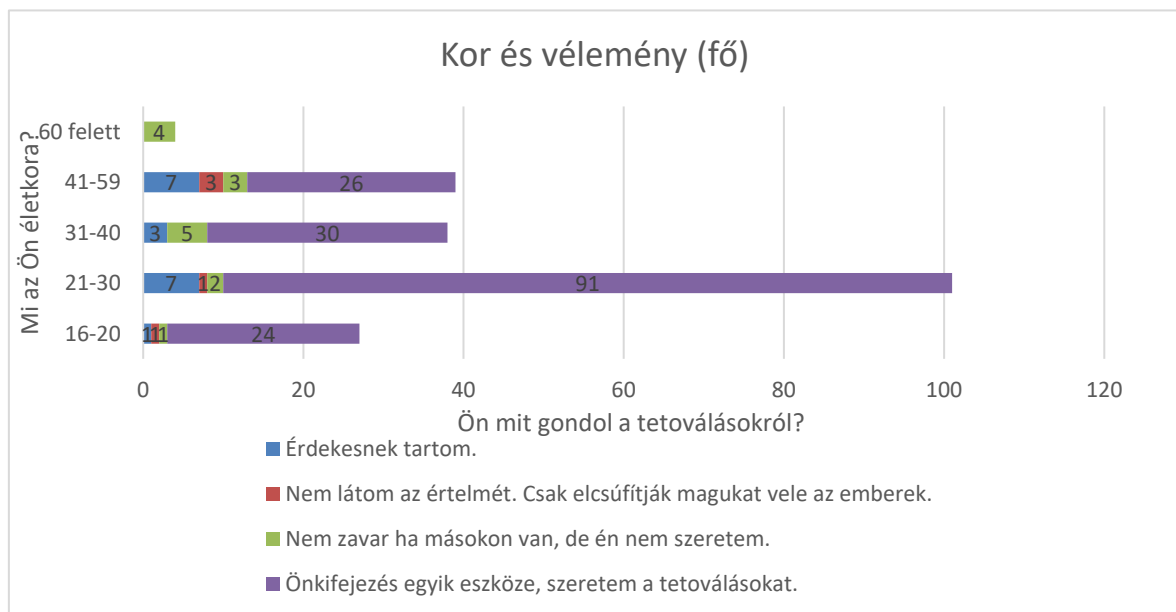

16. ábra: Végzettség és a tetoválás motivációi közötti kapcsolat (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

Ez azt jelenti, hogy az emberek iskolai végzettsége nem határozza meg azt, hogy megfontoltabban, vagy csak divatból, esetlegesen felelőtlenségből tetováltassanak. Láthatjuk, hogy a *felsőfokon végzett* emberek is tetováltatnak tetszés alapján és a középfokon végzett személyek indíttatásai is vegyesek.

Hipotézis 8: A fiatalabb korosztály elfogadottabb a tetoválásokkal szemben, mint az idősebb korosztály. - *Felhasznált kérdések: 2-9- Teljesül*

Mint a [szakirodalmi](#) részben is felmerült, az idősebb korosztály nézetei leginkább konzervatívak (persze vannak kivételek). Ebben a részben összefüggést kerestem a válaszadók kora és tetoválással kapcsolatos vélemények között. Amint láthatjuk (**17. ábra**)

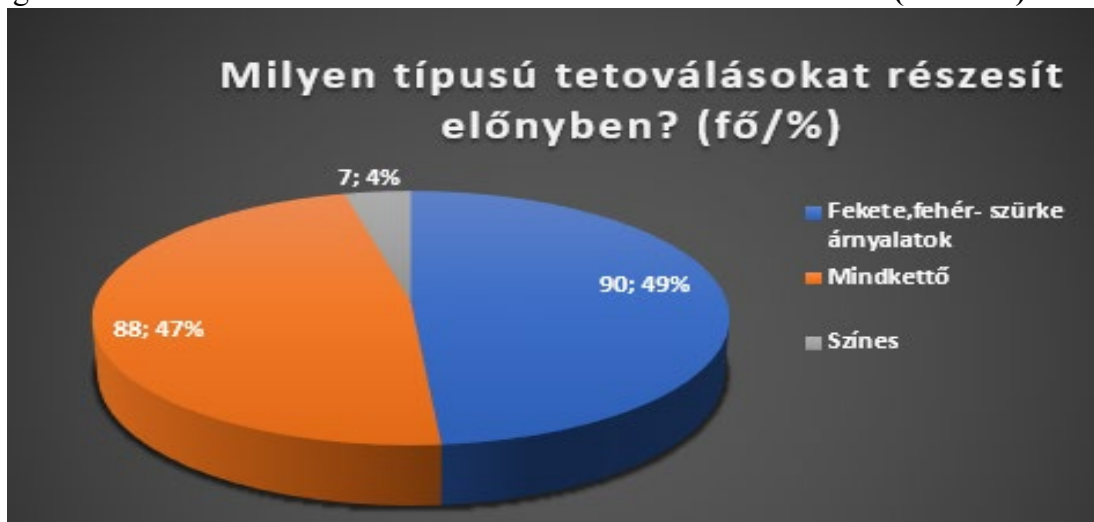

17. ábra: Kor és vélemény (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

a megítélések és a kor közötti megoszlások vegyesek, de szembetűnő, hogy a 60 feletti személyek nem szeretik a tetoválást (4 fő), a 16-20 és 41-59 csoportban 24 fő és 26 fő arányban válaszolták azt, hogy az önkifejezés eszköze, szeretik a tetoválást. A 31-40 és 21-30-as csoportok 30 – 91 fő részben vallják ugyanezt. Ez a hipotézisem alátámasztást nyert, ahogy az ábra is mutatja a fiatalabb korosztályok elfogadottabbak a tetoválással szemben, mint az idősebb korosztály.

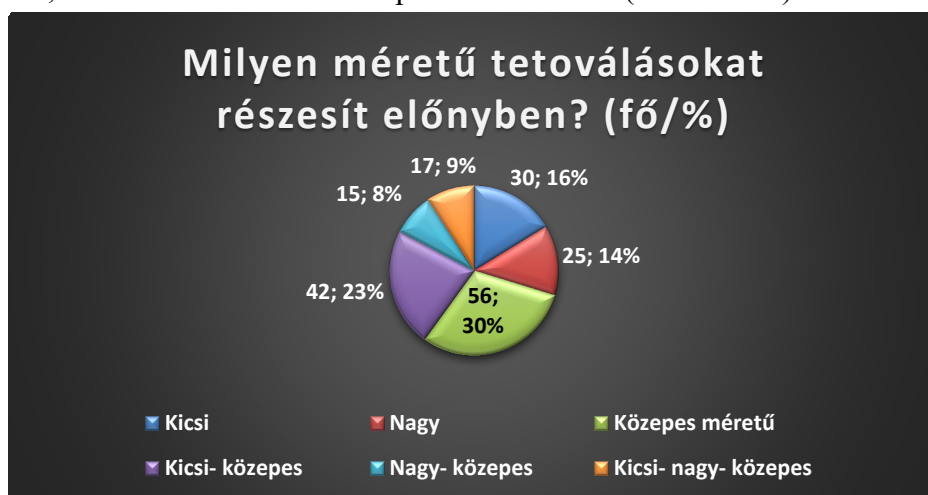
4.3 Egyéb témaspecifikus kérdések elemzése

A demográfiai és hipotézis vizsgálataim során kimaradt az elemzésből pár lényeges tárgyköri kérdés, amelyet ebben a részben szeretnék kifejtetni röviden. Első ízben megemlíteném a tetoválás méretéről és színéről készült kimutatásaimat (**18. ábra**).

19. ábra: Milyen típusú tetoválásokat részesít előnyben? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

Amint láthatjuk az ábrákon, leginkább a *fekete-fehér* árnyalatú, közepes méretű tetoválások a közkedveltebbek (49%- 30%), ezt követi a színes és fekete- fehér tetoválások együttes preferálása, illetve a kicsi és közepes tetoválások (47%- 23%). A *színes* kategória

18. ábra: Milyen méretű tetoválásokat részesít előnyben? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

önmagában csupán csak 4%-ot tesz ki. A többi tetoválás méretek egymáshoz közel álló értékeket képviselnek (**19. ábra**): a csak *nagy* és a csak *kicsi* kategóriát 14- 16%- ban preferálják, a mindhárom kategóriát egyszerre kedvelők (*kicsi-nagy-közepes*) és a *nagy-közepes* csoportokat pedig 9- 8% arányban választották.

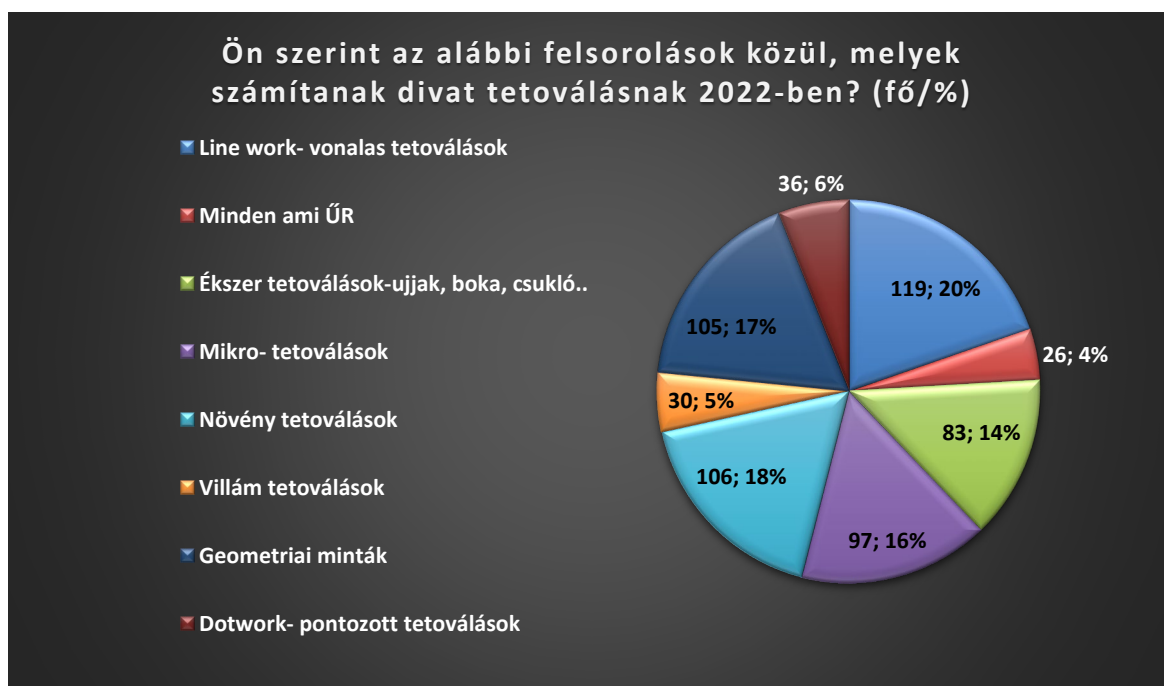
A következő kérdéskörök a tetoválási trendekkel és a mostani motívumok divattjaival kapcsolatos. Elemeztem a válaszadók trend követését, mennyire vannak tisztában a napjainkban uralkodó divat mintákkal, és milyen mértékben tartják népszerűnek a

20. ábra: Ön követi a tetoválás trendeket? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

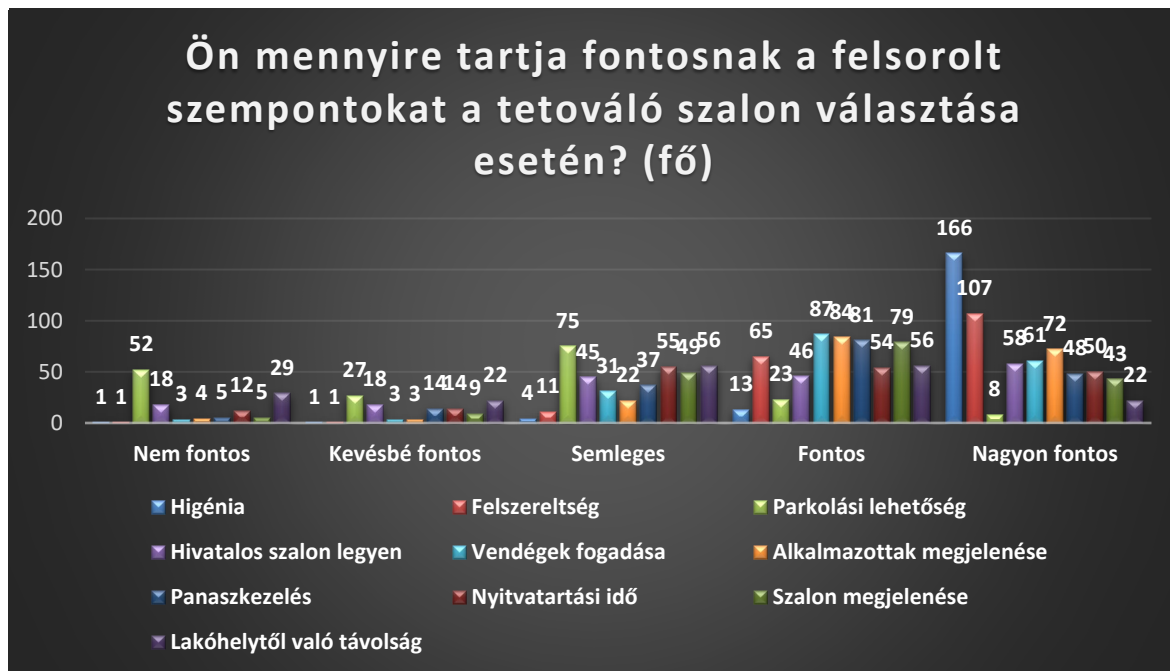
tetoválást. 155 személy (74%) válasza alapján nem követi a trendeket 54 fő pedig igen (20. ábra).

Az idő eltelével, mint tudjuk a motívumok divattjai is mindig változnak. Ahogy már a szakirodalomban is említettem 20 évvel ezelőtt a nonfiguratív tetoválás volt a legkelendőbb, de nézzük most milyen mintákat szavaztak meg a válaszadók napjainkban. A top 3 stílus napjainkban a (21. ábra): line work (20%), növény tetoválások (18%) és

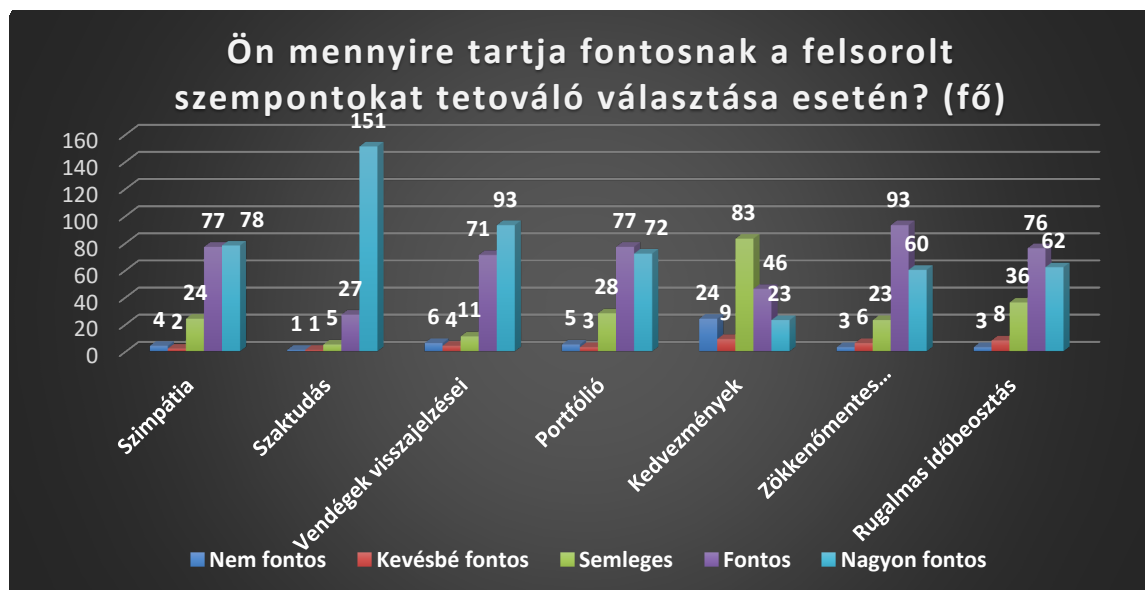

21. ábra: Ön szerint az alábbi felsorolások közül, melyek számítanak divat tetoválásoknak 2022-ben? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

geometriai (17%) minták. Szorosan a nyomukban követik a mikro tetoválások (16%) és az ékszer tetoválások (14%). Az utolsó helyen maradtak a dotwrok (6%), villám (5%) és ür (4%) témájú ábrák. Harmadízben pedig szeretnék kitérni a tetováló szalon és magával a tetováló kiválasztásának során támasztott követelmények értékelésére. A tetováló szalon kiválasztása **(22. ábra)** esetén a válaszadók összesen 10 szempontot kellett értékeljenek egy 1-től (nem fontos) 5-ig (nagyon fontos) terjedő skálán. A kiemelkedő értékeket említeném meg kezdve a *higiéniával*, amely 166 egyén számára nagyon fontos. Szintén nagyon fontos a *szalon felszereltsége* (107 fő), valamint a *hivatalossága* (58 fő). A *parkolási lehetőséget* a legtöbb egyénre semlegesnek hat (75 fő), úgy ahogy a *nyitvatartási idő* (55 fő) és a *lakóhelytől való távolság* (56 fő). A legtöbb szavazattal bíró, fontos kategóriába tartozó fennmaradt tényezők pedig a *vendégek fogadása* (87 fő), *alkalmazottak megjelenése* (84 fő), *panaszkezelés* (81 fő), *szalon megjelenése* (79 fő). Tehát összegezve elmondható, hogy a kitöltők nagy része a szempontokat fontosnak, nagyon fontosnak és esetenként semlegesnek ítélték meg. Hasonló a helyzet a tetováló választása esetén **(23. ábra)**. Bátorkodtam ezt a két kérdéskört külön venni egymástól, hiszen léteznek olyan tetoválók is, akik nem rendelkeznek szalonnal, vagy csak alvállalkozókként dolgoznak egy stúdióban.

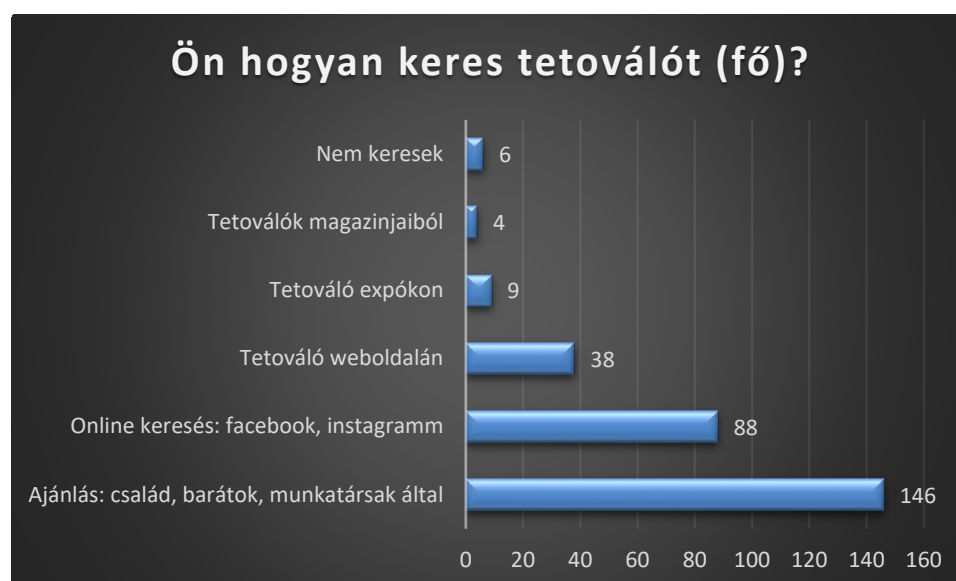

22. ábra: Ön mennyire tartja fontosnak a felsorolt szempontokat a tetováló szalon választása esetén (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=185)

23. ábra: Ön mennyire tartja fontosnak a felsorolt szempontokat tetováló választása esetén? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=185)

Akár az előző esetben is, itt is a legtöbb szempontot (szimpátia, szaktudás, vendégek visszajelzései, portfólió, ügyintézés, időbeosztás) fontosnak/ nagyon fontosnak tartottak a

24. ábra: Ön hogyan keres tetoválót? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)

válaszadók. A kedvezmények esetében van nagyobb szavazat a semleges opcióra. Ehhez a gondolatmenethez kapcsolódóan pedig kitérek a kitöltők tetováló keresési szokásaira (24. ábra). Mint látható a szájraklám igen erős hatással bír eme szolgáltatás körében, és igazolódik az a tény ismét, hogy az egyéni hatással van a közvetlen környezete, ez esetben pedig az informális csoport (család, barátok) tagjai. A megkérdezettek pontosan fele a családjaik, barátaik ajánlásai által gyűjtenek információt a tetoválóról.

A másik felét nagy jelentős részben az online keresés fedi le (30%), ezt követően pedig az adott tetováló weboldalan való kutatás van (13%). Nem annyira felkapott a tetováló expó, tetováló magazinok.

5. Következtetések és javaslatok

A tetoválásnak, mint személyi szolgáltatásnak, kellő figyelmet kell szentelni. A szakirodalomban felvázolt történetén végig nézve, látható, hogy az egyik legnagyobb múlttal rendelkező napjainkban élő szolgáltatásról van szó. Iparára jellemző a folyamatos fejlődés, de ennek ellenére az automatizáltsággal szemben, amikor beülünk egy székbe úgy érezhetjük egy ősi, mitikus rítus részesei vagyunk. A szakirodalmat és primer kutatásomat összevetve világossá vált, ami előzetesen is láttatni kívánta magát, hogy a tetováltatás talán külsőleg egyszerűnek tűnő folyamat, azonban közel sem az. Az egyén tudatos döntései mögött sokkal komplexebb folyamatok zajlódhatnak le, benne és körülötte, amire akkor még nem, esetlegesen később a visszajelzések és saját tapasztalatai során derül fény.

A tetoválás jelentéstartalma az évezredek során nagy mértékben átalakult. A mágikus erővel felruházott mintáknak ma már aligha tulajdonítanak ekkora hitet, inkább a maradandóságot, az individualitást szimbolizálja a rohanó és gyorsan fejlődő világban. Amikor elhatározást nyerünk, hogy tetováltassunk, még ha tudatosan nem is vagyunk tisztában vele, számos dolgot a mérleg nyelvére helyezünk. Mint kiderült a becsléseim során végzett számítások alapján a **külső környezeti tényezők** közül a **munkahely** napjainkban nem bír nagy befolyással erre a döntésre. Mindez köszönhető a külföldi cégek betelepülésének is. Meglátásom szerint a sokszínűség elfogadása és nem a külsőségek, hanem a tudás alapján való értékelések növelését kell szorgalmazni minden munkahelyen, és persze a közsférákban is. A munkahelyek tekintetében szintén javasolnám bevezetésre a **diversity training**-et, amely a munkahelyen uralkodó sokszínűségi problémákkal foglalkozik. Ez a training segíti az alkalmazottak közötti kommunikációt és kooperációt, valamint csökkenti a diszkrimináció felmerülésének esélyeit. (M. MILES 2021)

Áttérve az **életkorok és tetoválások megítélésére**, elmondható, hogy a *baby boomer* generáció (ma kb. 66-76 évesek) sokkal konzervatívabb és elutasítóbb a tetoválásokkal szemben. Ugyanis negatív- régi jelentéstartalmakkal látják el (aminek volt is alapja- börtön tetoválások) a tetoválást és nem feltétlenül akarnak nyitni az új dolgok irányába, úgymond leragadtak a múltban. Részben ide sorolnám még az *X generációt* is, bár ők már inkább nyitottabbak a tetoválásra, nem ítélik el, de nem is teljesen értenek egyet vele. Véleményem szerint az én generációm (*Z*, ma kb. 12-26 éves) megöregedésénél fogunk odáig eljutni, hogy nagyon kicsi mértékben (látható helyen lévő vallási, politikai nézetű

minták okozhatnak fennakadást) vagy egyáltalán nem lesz mérvadó a tetoválás a társadalmi, munkahelyi érvényesülésben. Evidens, hogy erre hatással van a napjainkban uralkodó liberalizált társadalmi morál (főleg a fiatalok körében). Javasolnám, hogy a tetoválás még nagyobb **szerepet kapjon a médiában**, nem csak reklámozás, hanem tájékoztatás szempontjából is. Olyan tartalmak kerüljenek a médiába, amelyeket a potenciális fogyasztók tovább tudnak osztani, hogy minél szélesebb körben terjedjenek el.

Mivel a XXI. század az individualizmus melegágya összeköthető azzal a ténnyel, hogy a tetoválás egyik legjelentősebb **belső motivációja az érzelmi** alapjainkon nyugszik. Megjegyzendő, hogy az egyén intellektualitása (iskolai végzettsége stb.) nem határozza meg a tetováltatás okát. Bárki tetováltathat magára bármit. Tetováltatunk, mert szépnek akarunk látszódni, mert általa teljesedünk ki, tetováltatunk spontán és fellángolásból, mert ilyen életszakaszban járunk, mert szerelmesek vagyunk és fiatalok, tetováltatunk mert emlékezni akarunk és kell egy kézzel fogható kapaszkodó. Tetoválhatunk azért is mert a környezetünkben lévő személyek ezt a magatartási formát preferálják és pozitív visszajelzéseket kapunk, vagy pont azért kell egy minta, mert az *ismerőseinknek van és olyan jól néz ki*. Mint minden szolgáltatásnál úgy itt is mérvadó a minőség és a **szájreklám**. Nagyon fontos szerepet kell tulajdonítani a **vendégek fogadására** és kezelésére, a szalon és **alkalmazottak megjelenésére, higiénijára és hitelességére**. A vendég központi szerepet kell betöltsön, éreztetni kell vele, hogy ez most csak neki szól. Észrevételeim szerint, az a vendég, aki a szolgáltatás során megfelelő bánásmódot kap (elbeszélgetések, portfólió mutatása, itallal kínálás stb.), annak ellenére, hogy a minta nem 100%-osra sikerül (mivel a szolgáltatás egyik kivétje az ingadozás), vissza fog jönni további időpontokért. Tehát olykor többet jelent a **személyekkel való bánásmód**, mint maga a végtermék minősége. Tapasztalataim alapján pedig egy ilyen elégedett vendég ajánlásainak köszönhetően ellátogatnak az adott szalonba a közeli ismerősei, barátai és családtagjai is. Nyilván az internet adta lehetőségeknek és technológiai fejlődésnek köszönhetően már bárhol is lehet informálódni, tetováló szalonok/ tetoválók garmadája sorakozik fel előttünk szebbnél szebb munkákkal és különböző árkategóriákkal. A **jövedelmi helyzetünk**, mint kiderült nem befolyásolja azt, hogy tetováltassunk, avagy sem. Csupán arra van hatással, hogy mikor és kinél kerül sor rá. Ugyanis ki tudjuk választani az árban és minőségben számunkra megfelelő tetováló művészt és mintát, félre tudjuk rakni az adott tetoválásra a pénzt. Azonban minél drágább a tetoválás annál tovább tarthat annak a megszerzése. Fontos azonban megemlítenem, hogy az **ár** igencsak

meghatározó tényező ebben a szolgáltatásban, mert nagyon szorosan összekapcsolják a vendégek a minőséggel, így óvatosan kell bánni a kedvezmények mértékével. Ezzel kapcsolatosan azt javasolnám, hogy a **szolgáltatást teljeskörűen mutassák be** a vendégeknek, éreztessék azt velük, hogy minden szükséges információt megkaptak és a lehető legjobb döntést hozták meg.

6. Összefoglalás

Kutatásom célja, hogy választ találjak a tetoválással kapcsolatos fogyasztói igényekre és a döntésüket befolyásoló tényezőkre. A szakdolgozatom keretein belül sor kerül a tetoválások történetére- kultúrájára, motívumok bemutatására. Megközelítettem a tetoválást pszichológiai és szociológiai szempontból is, mint az individualizmus, az önmegvalósítás eszköze, mindazonáltal figyelembe véve a mai trend irányzatokat és az egyén környezetét. A kutatási céljaim a jövedelem, munkahely, társadalmi elvárások és az egyén belső motivációit fogják közre. Igyekeztem mind **külső** (4 hipotézis) és mind **belső** (4 hipotézis) befolyásoló tényezőket felsorakoztatni a hipotéziseim felállítása során, és ezen ismérvek közötti kapcsolatokat kutatni.

Eredmények: 8 hipotézisből 4 alátámasztást nyert és 4-et pedig el kellett vetni. A külső tényezők közül 3 állításom nem igazolódott be, egy azonban igen, a belső tényezők esetén pedig ez az arány fordított. Összegezve elmondható, hogy a **fogyasztói magatartást befolyásoló tényezők** a tetoválás szolgáltatás piacán a következők: *az egyén környezete* (a nem tetovált emberek negatív visszajelzései a tetoválással kapcsolatosan és ez a megítélés befolyásolja a tetoválás elkészülését is), *az egyén érzelmi alapú motivációi*, *az egyén kora* (a fiatalabbak nyitottabbak a tetoválásra). **Nem befolyásoló tényezőknek** bizonyultak: a *munkahely* (beosztás és munkahelyi elfogadottság), *az egyén jövedelmi helyzete és iskolai végzettsége*, valamint az *egyen környezetében szereplő tetovált személyek*. Egyéb kimutatások alapján elmondható, hogy a vendégeket nagyban befolyásolják a tetoválás körülményei (szalon, tetováló művész), nagy hangsúlyt helyeznek a tárgyiasult környezetre és a vendégekkel való bánásmódra. Összehasonlítva a fél évszázaddal ezelőtti véleményezést a mostanival, láthatóvá válik, hogy az az arány, miszerint sokan nem fogadták el régen a tetoválást, mára már megfordult. A szájreklám nagyon erős befolyásoló tényező, azonban a válaszadások szerint az internet teret hódít emellett. Ez megerősíti az a tény is, hogy annak ellenére, hogy a kitöltők nagy része nem követi a tetoválási trendeket, mindenki be tudja rangsorolni a napjainkban uralkodó divatmintákat. Elmondható, hogy

beigazolódott az az állítás is, miszerint a tetoválás napjainkban az önkifejezés eszköze, tehát leginkább pozitív megítélést társítanak a tetoválásoknak. Ezen kutatásommal sikerült feltárnom néhány kulcsfontosságú tényezőt a tetoválás robbanásszerűen növekedő szolgáltatásában.

7. Irodalomjegyzék

1. N. M. ALBA (2013): Tetoválások- Szimbólumok és írásjelek – Budapest: Ventus Libro Kiadó ISBN: 9786155240300
2. G. W. ALLPORT (1997): Az előítélet – Budapest: Gondolat kiadó - ISBN 9635805403
3. E. ARANSON (1999): A társas lény – Budapest: Közgazd. és Jogi Kvk. - ISBN 9632243536
4. J. ALTONJI, R. BLANK (1999): Handbook of Labor Economics vol.3 part C pp. 3143- 3259 Elsevier
5. R. C. ATKINSON, E. R. HILDEGARD (2005): Pszichológia - Budapest: Osiris kiadó - ISBN 9633897130
6. BAUER A., BERÁCS J. (2006): Marketing- Budapest: Aula kiadó Kft. - ISBN 9639585041
7. GIRÁN J. (2005): Szociológiai és szociálpolitikai alapismeretek- Pécs: Comenius Bt. - ISBN 9632149173
8. V. HEMINGSON (2009): Tetoválás: a testdíszítés művészete- Budapest: Gabo kiadó - ISBN 9789636893231
9. HOFMEISTER - T. Á. (2014): A fogyasztói magatartás alapjai- Budapest: Akadémia Kiadó- ISBN 9789630595322
10. KEMÉNYNÉ P. K. (2006): Alapozó pszichológia - Budapest: Nemz. Tankvk.- ISBN 9631958795
11. SINGER M. (2009): Lelke rajta: a tetoválás pszichológiája – Budapest: Jaffa kiadó - ISBN: 9789639604858
12. TAMUS A. (2011): A marketingkutatás gyakorlata – Budapest: Saldó kiadó – ISBN 9789636384029
13. TÖRŐCSIK M. (2006): Vásárlói Magatartás: Ember az élmény és a feladat között – Budapest: Akadémia kiadó - ISBN 9789630583978
14. C. WROBLEWSKI (2004): A tetoválás nagykönyve – Budapest: Totem kiadó – ISBN 9789635902200

Internetes irodalom

15. A.BLUNDEN (2022): Antropológia: A tetoválás mint a társadalmi identitás és a kultúra szimbóluma. YOAIR blog. Online:
<https://www.yoair.com/hu/blog/anthropology-tattoos-as-a-symbol-of-social-identity-and-culture/>
16. BODOR. Á (2021): Az értelmezés útvesztői (p. 251). Citatum. Online:
<https://www.citatum.hu/cimke/tetovalas?r=4>

17. FEHÉR Á. (2017): A tetoválásról. E online hallgatói magazin. Online: <http://elteonline.hu/tudomany/2017/05/06/a-tetovalasrol/>
18. S. GOODOY (2018): Japán tetoválás, története és legkülönlegesebb mintái. Tetoválás. Online: <https://www.tatuantes.com/hu/tattoo-japones-historia-disenos-mas-especiales/>
19. S. GOODOY (2022): Mi a rock tetoválás. Tetoválás. Online: <https://www.tatuantes.com/hu/tatuaje-la-roca/>
20. S. GOODOY (2018): Szögesdrót-tetoválások és jelentésük. Tetoválás. Online: <https://www.tatuantes.com/hu/tatuajes-alambre-espino-significado/>
21. HÁZIPATIKA (2022): Magyarországon minden második embernek van tetoválása - derült ki egy manchesteri konferencián. Házipatika. Online: https://www.hazipatika.com/eletmod/tudomanyos_erdekessegek/cikkek/minden_2_magyarnak_van_tetkoja
22. D. HUNTER (2020): Why do people get tattoos?. Authority tattoo. Online: <https://authoritytattoo.com/why-do-people-get-tattoos/>
23. JÓZSA T. (2001): A tetoválás szerepe az első benyomás kialakulásában. Mindennapi pszichológia. Online: <https://mipszi.hu/cikk/190716-tetovalas-szerepe-első-benyomas-kialakulasaban>
24. KISS D. (2020): Tényleg csak a bűnözésről szól a tetoválás?. Jurátus. Online: <https://juratus.elte.hu/tenyleg-csak-a-bunozesrol-szol-a-tetovalas/>
25. KOVÁCS I. (2017) Mintavétel: terv és eljárások. Docplayer. Online: <https://docplayer.hu/46363056-Mintavetel-terv-es-eljarasok.html>
26. KUKOLY D. (2021): Motivációs pontok felkutatása a Maslow- piramis alapján. Marketing pszichológia. Online: <https://marketingpszichologia.hu/maslow-piramis/>
27. KSH (2003): Szolgáltatások jegyzéke (SZJ' 3) (p.355). Központi Statisztikai Hivatal. Online: <https://www.ksh.hu/docs/files/475321.PDF>
28. LICHTENSTEIN I. (2021): Tree Tattoos: What They Mean and 16 of Our Faves. Byrdie. Online: <https://www.byrdie.com/tree-tattoo-meaning-5186896>
29. M. MILES (2021): 7 effective diversity training strategies — and why it matters. BetterUp. Online: <https://www.betterup.com/blog/diversity-training>
30. NEMESI R. (2011): A tetoválás története is Egyiptomból származik. Network közösségek közösségi oldala. Online: http://egyiptom.network.hu/blog/egyiptom_klub_hirei/a-tetovalas-tortenete-is-egyiptombol-szarmazik
31. SZÓKE J. (2012): Sztereotípiák görbe tükre. Kautz kiadvány. Online: <https://kgk.sze.hu/images/dokumentumok/kautzkiadvany2012/kreativ/szoke.pdf>
32. WIKISZÓTÁR (2013): Diszkrimináció. Wikiszótár. Online: <https://wikiszotar.hu/ertelmezo-szotar/Diszkrimin%C3%A1ci%C3%B3>

8. Táblázatok és ábrák jegyzéke

1. ábra: Maslow- piramis (KUKOLY 2021)	11
--	----

2. ábra: Válaszadók nem és kor szerinti megoszlása (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)	28
3. ábra: Válaszadók iskolai végzettsége (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209).....	28
4. ábra: Válaszadók foglalkozási státusza (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209).....	29
5. ábra: A válaszadók jövedelmi helyzete (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209).....	30
6. ábra: Önnek van tetoválása? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)	31
7. ábra: Foglalkozás és a jelenlegi munkahely elfogadottsága (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)	32
8. ábra: A tetoválás és a munkahelyi elfogadottság közötti kapcsolat (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)	33
9. ábra: Tetoválások és visszajelzések (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)	34
10. ábra: Visszajelzések és nyitottság (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)	35
11. ábra: Az egyén és a környezete (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209).....	36
12. ábra: A jövedelem és a tetováltatás közötti kapcsolat (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209).....	37
13. ábra: Önt mennyire befolyásolják a tetoválások árai? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)	38
14. ábra: Tetováltatás motivációi (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)	38
15. ábra: A tetováltság és a tetoválás jelentése (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)	39
16. ábra: Végzettség és a tetoválás motivációi közötti kapcsolat (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)	40
17. ábra: Kor és vélemény (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)	41
19. ábra: Milyen méretű tetoválásokat részesít előnyben? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)....	42
18. ábra: Milyen típusú tetoválásokat részesít előnyben? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209).....	42
20. ábra: Ön követi a tetoválás trendeket? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209)	43
21. ábra: Ön szerint az alábbi felsorolások közül, melyek számítanak divat tetoválásoknak 2022- ben? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209).....	43
22. ábra: Ön mennyire tartja fontosnak a felsorolt szempontokat a tetováló szalon választása esetén(Forrás: Saját kutatás, 2022, N=185)	44
23. ábra: Ön mennyire tartja fontosnak a felsorolt szempontokat tetováló választása esetén? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=185)	45
24. ábra: Ön hogyan keres tetoválót? (Forrás: Saját kutatás, 2022, N=209).....	45

9. Nyilatkozatok

KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

GYARMATI ENIKŐ (hallgató Neptun azonosítója: K45E44) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védelemre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*2}

Kelt: 2022. 11. 02.

Belső konzulens

1 A megfelelő aláhúzendó.

2 A megfelelő aláhúzendó.

Konzultációs nyilatkozat

Hallgató neve: Gyarmati Enikő K45E44
Szak, szakirány: Kereskedelem és marketing
Konzulens tanár neve: Dr. Domán Szilvia

Az első személyes konzultáció

Időpont: 2021. 11.13.

Téma: Téma egyeztetés, a dolgozat szerkezete.

A konzulens tanár aláírása:

A második személyes konzultáció

Időpont: 2022. 04.14.

Téma: A szekunder kutatás irányai. A primer kutatási terv, kérdőív egyeztetés.

A konzulens tanár aláírása:

A harmadik személyes konzultáció

Időpont: 2022. 10. 15.

Téma: Konklúziók, a dolgozat véglegesítése.

A konzulens tanár aláírása:

NYILATKOZAT

AlulírottGYARMATI ENIKŐ....., büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy az általam benyújtott, A TOGYASZÓI...HAGATARTÁS.....
ÖEFALYKÖS TÖMÉSÉK VÁZGATTA ÁTETÖMÁS SZAGATARTÁS RIKÁN című szakdolgozat
(diplomadolgozat) önálló szellemi termékem. Amennyiben mások munkáját felhasználtam,
azokra megfelelően hivatkozom, beleértve a nyomtatott és az internetes forrásokat is.

Tudomásul veszem, hogy a szakdolgozat/diplomadolgozat elektronikus példánya a védés után
a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtárba kerül elhelyezésre, ahol a könyvtár
olvasói hozzájuthatnak.

Kelt: BUDAPEST, 2022. év11..... hó .02.. nap.

...Gyarmati Enikő.....

aláírás

10. Mellékletek

Kérdőív:

Tetoválás

Tisztelt válaszadó!

Gyarmati Enikő vagyok a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, kereskedelem és marketing szakos hallgatója.

Szaktervezési kutatást végzek a fogyasztói magatartást befolyásoló tényezők vizsgálatáról a tetoválás szolgáltatás piacán.

A válaszadás természetesen *ÖNKÉNTES*.

Alulírott, ezennel kötelezettséget vállalok arra, hogy *ADATAIT NÉV NÉLKÜL*, összesítve dolgozom fel. A válaszokat *kizárólag ezen kutatás céljára használom fel.*

Kérem segítse a munkámat azzal, hogy válaszol az általam feltett kérdésekre. A kitöltés pár percet vesz igénybe.

Válaszadását köszönöm!

1. Mi az Ön neve?

Kérem jelölje be a választ!

- Nő
- Férfi

2. Mi az Ön életkora?

Kérem jelölje be a választ!

- 16 év alatti
- 16-20
- 21-30
- 31-40
- 41-59
- 60 felett

3. Önnek van tetoválása?

Kérem jelölje be választ!

- Van
- Nincs, de szeretnék
- Nincs, és nem is szeretnék

4. Milyen típusú tetoválásokat részesít előnyben?

Amennyiben nincs tetoválása és nem is szeretne kérem válassza az „Egyik sem” opciót.

Kérem jelölje be választát!

- Fekete,fehér- szürke árnyalatok
- Színes Mindkettő
- Egyik sem

5. Milyen méretű tetoválásokat részesít előnyben?

Kérem jelölje be választát!

Több válasz megadása is lehetséges!

- Kicsi
- Közepes méretű Nagy
- Nem tetováltatok/ nincs tetoválásom

6. Ön követi a tetoválás trendeket?

Kérem jelölje be választát!

- Igen
- Nem

7. Ön szerint mennyire népszerű a tetoválás napjainkban?

Kérem jelölje be választát!

Egyáltalán nem népszerű 1 2 3 4 5 Nagyon népszerű

8. Ön szerint az alábbi felsorolások közül,melyek számítanak divat tetoválásnak 2022-ben?

Kérem jelölje be választát!

Kérem válasszon ki legfeljebb 3 opciót!

- Line work- vonalas tetoválások Minden ami ŰR
- Ékszer tetoválások- ujjak, boka, csukló... Mikro- tetoválások
- Növény tetoválások Villám tetoválások Geometriai minták
- Dotwork- pontozott tetoválások

9. Ön mit gondol a tetoválásokról?

Kérem jelölje be választát!

- Önkifejezés egyik eszköze, szeretem a tetoválásokat.
- Nem látom az értelmét. Csak elcsúfítják magukat vele az emberek.
- Nem zavar ha másokon van, de én nem szeretem.

- Érdekesnek tartom.

10. Önt mi vezérelte a tetoválás elkészítésében?

Kérem jelölje be válaszát!

Több válasz megadása is lehetséges!

- Régóta elhatároztam. Fogadásból.
- Csak megtetszett egy minta.
- Érzelmi indíttatásból.
- Nem tetováltatok/ nincs tetoválásom

11. Az Ön ismertségi körében van/ vannak tetovált személy/ személyek?

Kérem jelölje be a válaszát!

- Igen
- Nem
- Nem tudok róla

12. Az Ön döntéseit a tetoválásról befolyásolja a jelenlegi munkahelye?

Kérem jelölje be a válaszát!

- Igen
- Nem
- Korlátozott mértékben igen

13. Önt utasították már el munkahelyen a tetoválásaira hivatkozva?

Kérem jelölje be a válaszát!

- Igen
- Nem
- Nincs tetoválásom

14. Ön milyen visszajelzéseket kapott/ kap a környezetétől a tetoválásai miatt?
Kérem jelölje be a válaszát!

- Leginkább pozitív Leginkább negatív
- Vegyes: pozitív és negatív is
- Semmi
- Nincs tetoválásom

15. Önt befolyásolják mások véleményei

abban, hogy tetováltasson?

Kérem jelölje be választát!

- Igen
- Nem

16. Önt mennyire befolyásolják a tetoválások árai?

Kérem jelölje be a választát!

Nem befolyásol 1 2 3 4 5 Nagyon befolyásol

17. Ön mennyire tartja fontosnak a felsorolt szempontokat **tetováló szalon választása esetén?**

Amennyiben nincs tetoválása és nem is szeretne kérem ezt a kérdést hagyja üresen!

Kérem jelölje be a választát!

Nem fontos Kevésbé fontos Semleges Fontos Nagyon fontos

- Higiénia
- Felszereltség
- Parkolási lehetőség
- Hivatalos szalon legyen
- Vendégek fogadása
- Alkalmazottak megjelenése
- Panaszkezelés
- Nyitvatartási idő
- Szalon megjelenése
- Lakóhelytől való távolság

18. Ön hogyan **keres tetoválót?**

Amennyiben nincs tetoválása és nem is szeretne kérem ezt a kérdést hagyja üresen!

Kérem jelölje be a választát!

Több válasz megadása is lehetséges!

- Ajánlás: család, barátok, munkatársak által
- Online keresés: facebook, instagramm
- Tetováló weboldalon
- Tetováló expókon
- Tetoválók magazinjaiból
- Nem keresek

19. Ön mennyire tartja fontosnak a felsorolt szempontokat **tetováló választása esetén?**
Amennyiben nincs tetoválása és nem is szeretne kérem ezt a kérdést hagyja üresen!

Kérem jelölje be a választát!

Nem fontos Kevésbé fontos Semleges Fontos Nagyon fontos

- Szimpátia
- Szaktudás
- Vendégek visszajelzései
- Portfólió
- Kedvezmények
- Zökkenőmentes ügyintézés
- Rugalmas időbeosztás

20. Önnek mi a végzettsége?

Kérem jelölje be a választát!

- Alapfokú (8 általános)
- Középfokú (érettségi)
- Felsőfokú (főiskola, egyetem, OKJ stb.)

21. Önnek mi a foglalkozása?

Kérem válasszon a listából!

- Fizikai munkás
- Szellemi munkás
- Vezető beosztású
- Vállalkozó
- Munkanélküli
- Nyugdíjas
- Diák
- GYES/ GYED

22. Önnek mennyi a havi nettó a jövedelme?

Kérem jelölje be a választát!

- Nincs jövedelmem
- 100.000 Ft alatt
- 100.001 Ft- 300.000 Ft
- 300.001 Ft- 400.000 Ft
- 400.001 Ft- 600.000 Ft
- 600.001 Ft- 1000.000 Ft 1000.000 Ft felett